Allegorice ✓ Illi nō cognouerūt: Sed tu O a ¶ Domine/exaltare: id ē in gloria resurge: et ascende in cęlum. b ¶ In virtute tua: id est in ostēsione virtutis tuę. Vel/ In virtute tua: nō in alterius virtute vel auxilio: sicut alij qui resurgent a mortuis et ascendent in cęlum: sed non in virtute sua: sed dei: ꝓm q̃ dicit: Ascensio christi et assumptio beatę virginis: quia christus pro pria virtute ascendit: et ipsa virtute dei et ministerio angelorum est assumpta: Tu ergo exaltare: et nos c ¶ Cantabimus: ore: d ¶ Et psallemus/ore: e Virtutes tuas: id est miracula tua. Hoc pręcipue in persona apostolorum proprie dicitur: qui etiam in ipsa ascensione iubilauerunt deo: ꝓm q̃ dicitur in Ps̄. Ascendit deus in iubilatione. Et postea prędicauerunt vbiq̃/ & virtutes fecerūt: dño cooperāte et sermonē cōfirmāte sequētib⁹ signis.

a Exaltare dōmine in virtūte tua: cāntabimus et psallēm⁹ virtūtes tuas.

¶ In finē psalm⁹ dauid pro susceptione matutina.

Ps. 46. Dani. 16. d.

Doraliter ✱ Silio apostoli quod ibidem pręmittit: Habentes alimenta & quibus tegamur/ his contenti simus. Vel de futuro sic: In reliquijs tuis ꝛc̄. Reliquię domini sunt infernus & terra. Deus enim est lux/ & reliquię lucis sūt tenebrę: De quibus Matth. xxv. c. Inutilem seruum eijcite in tenebras exteriores. Et bene dicūt exteriores: quia extra deum lucem. In his reliquijs siue ad has reliquias pręparabit dominus vultus malorum: quando in die iudicij separabit oues ab hędis: statuens oues a dextris: hędos autem a sinistris: Et cum dicet: Esuriui & non dedistis mihi mādūcare/ sitiui & nō dedistis mihi potum ꝛc̄. Vultum eorum: non nominat aliquem sensum determinate: sed simul omnes sensus. Visus enim erit in tenebris: ꝓm illud Esaię. lix. b. Impegimus in meridie quasi in tenebris/ in caliginosis quasi mortui ꝛc̄. Auditus erit in clamore horribili: ꝓm illud qd̄ ibi sequit Esaię. lix. b. Rugiemus quasi vsi omnes. Et Sophonię. j. c. In die illa dicit dominus: vox clamoris a porta piscium & vlulatus a secūda. Odoratus erit in fetore: Apocl. xix. d. Missi sunt in stagnū ignis ardentis & sulphuris. Gustus in amaritudine maxima. Hiere. ix. e. Ego cibabo populū istum absinthio: & potum dabo eis aquā fellis. Tactus erit ī ardore. Esa. xxxiij. b. Quis poterit habitare de vob cū igne deuorāte: Aut q̃s habitabit ex vob cum ardoribus sempiternis: a ¶ Exaltare domine. Conclusio est iusti desiderantis retributionem bonorū: Exaltare domine/ christe. b ¶ In virtute tua: iudiciaria potestate. Esa. v. d. Exaltabit deus in iudicio/ & deus sanctus sanctificabit in iustitia/ quā sumet de malis. Et nos. s. iusti introducti ad nuptias: c ¶ Cantabimus et psallemus virtutes tuas: id est te & virtutē tuam laudabimus in ęternū.

Ps. 83. Ps̄. Beati qui habitant in domo tua domine: in sęcula sęculorum laudabunt te.

¶ Expositio Ps̄. XXI.

O Eus deus meus ꝛc̄. Titulus. In finem psalmus dauid pro assūptiōe vl susceptiōe matutina: seu ꝓ cerua matutina. Sup̄ egit ꝓ phęta de multiplici gratia christi: et in fine de gloria ascensionis eius. Sed quia hāc meruit per passionem suam: ideo hic agit de passione christi. Titulus patet vsq̃ ibi: Pro assumptione ꝛc̄. Et est sensus: Psalmus iste tendens: in finem est dauid: id est christi/ agentis pro assumptione matutina: id est de passione/ in qua orauit ꝓ resurrectione mane facta. Et ideo dicit: pro assumptione/ non de: vel ꝓ cerua matutina: idē est sensus. Hūanitas christi cerua matutina dicitur: quia sicut cerua mane surgit ad pascua/ transiliens vt pote leuis/ spinosa & lutosa: sic christus carens pōdere peccati/ cito transilijt spinosa diuitiarum/ & lutosa delitiarum huius vitę: mane surgens ad pascua cęlestia. Psalmus iste primus est inter eos/ in quibus aperte & pfecte de passiōe christi agit. Et dicit Cassiodorus q̃ quinq̃ sūt psalmi tales ī hoc numero editi: in figura sāguinis christi q̃nquies effuso. Primo ī circūcisione: Lucl. ij. c. Secundo in sudore sanguinis: Lucl. xxij. c. Tertio in flagellatione: Job. xix. a. Quarto in fossiōe manuum et pedum. Quinto in apertione lateris. De his duobus habet ī eodē capitulo Job. xix. Prima effusio fuit in signum. Secūda in exemplum. Tertia & quarta in pręmium. Quinta in institutione sacramentorū. Et ideo missa in quinq̃ partes diuidit. Prima pars est vsq̃ ad euangelium: et quatuor silentia q̃ sequūtur: quartuor alias partes distinguūt. Item canon ī q̃nq̃ partitus est. Prima pars vsq̃ ad/ Qui pridie. Secūda vsq̃/ Memento. Tertia vsq̃/ Pręceptis. Quarta vsq̃ ad/ Embolismum. Quinta vsq̃/ Libera nos domine. Et dicitur embolismus/ quasi superexcrescens: quia superaddita est orationi dñicę. Est q̃ materia hui⁹ psalmi/ christi passio. Modus. Tripertit⁹ est psalm⁹. Primo p̄ mittitur conquestio de derelictione dei: & pręter hoc oratio. Secūdo describit passio & petitur resurrectio: ibi: Circūdederunt me vituli multi. Tertio fructus et vtilitas passionis ostēditur: ibi: Narrabo nomen tuum. Agens ergo primo de passione: petit gloriosam resurrectionem. Primo captans beniuolentiam iudicis/ dicens: f ¶ Deus: omniū. Allegorice per creationem. g ¶ Deus meus: per specialem cultum: q. d. qui potes/ quia deus: & vis/ quia deus meus: h ¶ Respice in me: id ē vide afflictionē meā. Loquitur enim quasi pendens in cruce. Et dicit Hieronym⁹ q̃ dominus in passione cecinit hunc psalmum: & sequentes vsq̃ ad versum illum: In manus tuas cōmendo spiritum meum ꝛc̄. Cū ergo dicit: Respice in me: sic afflicto latenter innuit se petere resurrectionē: Sicut pauperes/ quādo dicunt trāsēūtibus: Respicite in nos: volunt dicere: visa nostra miseria moueat vos ad dandum nobis elemosynam. Post orationem conqueritur/ dicens: i ¶ Quare me dereliquisti. i. pęnis exposuisti: ✓ Longe a salute

Doraliter

¶ Doraliter/ potest exponi vt loquat in persona cuiuslibet fidelis/ dicens: f ¶ Deus: creando. g Deus meus: redimendo: quia in redemptione datus fuit nobis. Job. xij. b. Sic deus dilexit mūdum/ vt filiū suū vnigenitū daret: vt oīs q̃ credit ꝛc̄. Propē h dic̄: Deus. h ¶ Respice in me

Multipliciter
- Per incarnationem.
- Per gratię infusionem.
- Per flagellationem.
- Per approbationem.

De primo in Ps̄. Vsq̃quo domine obliuiscēris me in finē: vsq̃quo auertis faciem tuam a me. Lucl. j. g. Visitauit et fecit redemptionē plebis suę. De respectu gratię. Lucl. xxij. g. Conuersus dominus respexit petrum. Sap̄. iiij. c. Gratia dei et misericordia est in sanctos eius/ et respectus in electos illius. De respectu disciplinę vel flagellationis. Osee. iiij. c. Non visitabo super filias vestras cū fuerint fornicatę: et sup spōsas vras cū adulterauerint. De respectu approbationis. Gen̄. iiij. a. Respexit dñs ad abel & ad mūera ei⁹: ad cain aūt et ad munera illi⁹ nō respexit. i ¶ Quare me dereliq̃sti:

Ps̄. 12.

Dñs derelinquit
- Exponendo culpę. Ps̄. Quoniā nō derelinquet sc̄ōs suos: in ęternū ꝓseruabūt. Et alibi. Nō vidi iustū derelictū. — Ps̄. 36. — Ibidem
- Exponēdo pęnę. Esa. liiij. b. Ad punctū in modico dereliqui te: et in miserationibus magnis congregabo te.
- Nō apponēdo gratiam vel subtrahendo eam. Esaię. l. a. Quis est hic libellus repudij matris vestrę quo dimisi eam: aut q̃s ē creditor me⁹: cui vēdidi vos:
- Suspendēdo flagella. Ęzech. xvj. e. Auferetur ęlus meus a te & quiescam nec irascar amplius.
- Pę ne ęternę tradendo. j. Paral. xxviij. c. Si dereliq̃ris eū ꝓijciet te in ęternū.

✱ Longe ꝛc̄.

Allegorice ✠ a Longe a salute mea: Et hoc fm opinionē iudęorꝫ. Et merito quęrit: quare. Propter tres rationes. q. d. ꝗre me crucibus iudęorꝫ exposuisti: cum sine peccato essem: Esa. liij. c. Eo q̃ iniquitatē nō fecerit: neq̃ dolus fuerit in ore eius. Unde ⁊ pilatus rndit iudęis: Job. xviij. a. Ego nullā in eo inuenio causam. s. mortis. Itē cum multa bona eos docuerim: Matth. xxvj. e. Tanq̃ ad latronē existis cum gladijs ⁊ fustibus cōprehēdere me: ꝗtidie apd vos eram docēs in tēplo ⁊c. Item cum multa bona fecerim eis. Job. x. f. Multa bona opera ostendi vob ex patre meo: ppter quod eorum me lapidatis. Post quęstionē ponit solutionem: scz quia hoc peccatū humani generis exigebat, vt pro nobis pateret: Hoc est b Verba: id est clamor: c Delictorum: id est peccatorum: quę sunt: d Meorū: scz hominū, supple hoc exigebant. Esaię. liij. c. Propter scelus populi mei pcussi eum. Vel fm istū eūdem sensum, planius potest cōstrui sic: Deus deus meus: quare me dereliquisti: sicut supra. Et subdit responsionē: Longe a salute mea verba delictorū meorū: id est clamor peccatorꝫ hominū, elongat a me salutē scz corporis: id est exigit vt patiar in corpe: vt supra dictū est. Vel sic in alio sensu: Deus deus meus respice in me: ꝗre me dereliquisti: Hoc nō mutat: Et subiūgit rationē ꝗre: Ecce: Longe a salute mea: id est ideo me dereliqsti: quia tu es longe a salute mea. i. meorum membrorū infirmorum p peccatū: quia longe a peccatoribus salus. Et post addit: Verba delictorū meorū: supple hęc sūt. q. d. qd dixi dereliquisti: et longe a salute mea: non sūt mea, in ppria psona: quia tu nunq̃ me derelinquis: sed sūt delictorꝫ meorum: id est ppter delicta eorum qui sunt mei: vt sit transitio inter duos genitiuos fm q̃ ⁊ ante lectū est. e Deus meus clamabo. Supra habitū ē de oratione ⁊ cōquestione: hic aūt ponit materiā orationis. s. quid oret: Deus meus clamabo, ad te in psona meorꝫ. f Per diem, psperitatis: vt nō recedat. Alt, Per die. i. ppter die: vt veniat. h Et nocte, adversitatis, vt nō veniat: vel si iā affuerit vt recedat. Hoc modo in psona membrorꝫ suorū ex sensualitate orabat. Matth. xxvj. d. Si possibile est: trāseat a me calix iste. Adhuc quasi in prosperitate erat: sed ī fortibus erat tribulatio: qz statim appropinquauit qui eum tradidit iudas: ⁊ cū eo turba multa cū gladijs et fustibus: vt ibi legitur. De hac die psperitatis, dicit Ps. Ab altitudine diei ego timebo. Et Hiere. xvij. c. Diem hois non desideraui: tu scis. De nocte. Ps. Per die sol non vret te: neq̃ luna per nocte. Job. xxxv. c. Qui dedit carmina ī nocte. g Et licz sic clamē: tn nō exaudies. Cōtrariū inuenit Heb. v. b. vbi dicit q̃ exaudit est in omnib p sua reuerentia. Solutio. Exauditus est in omnib quę petijt ex ratione nō ex sensualitate: Et supra diximus, q̃ hic petit ex sensualitate: ⁊ in psona infirmorū: Dico q̃ nō exaudies: Et hoc erit i Non ad insipientiā mihi: sed ad sapientiā. s. vt sapiēter p humilitatē passiōis redimā hominē lapsum p superbiā. Job. xxvj. d. Prudentia eius pcussit superbū. Eccē. ix. d. Ciuitas. s. ecclesia, parua: ⁊ pauci in ea viri: venit cōtra eam rex magnus: scz diabolus ⁊c. inuentusq̃ est in ea vir. s. christus, sapiens ⁊ pauper, liberauit vrbem per sapientiā suam. k Tu autē in sancto habitas. Cōtinuatio. Dico q̃ nō exaudies vt liberes me ꝗn patiar: sed tamē sp mecū eris ⁊ cōfortabis me. Hoc est qd dicit: Tu autē O laus israel: id est quē laudāt videntes ⁊ cogscentes eū: ⁊ p quē laudabiles sūt. m Habitas, pmanenter: l In sācto. i. in me qui sum sanctusanctorū. Job. xiij. b. Pater autē in me manens, ipse facit opa: nō creditis qz ego ī patre ⁊ pater in me est: n In te sperauerūt. Cōtinuatio. Vere tu q̃ habitas in scto. s. in me, confortabis me. Probatio. Per locū a minori: qz patres antiquos confortasti: ergo multo fortius me. Hoc est: In te sperauerūt patres nostri: fm carnem. Nec frustrati sunt a spe sua. Unde sequitur: o Sperauerunt ⁊ liberasti eos: vt populum israel de egypto: Exo. xiij. g. Danielem de lacu: Daniel. xiij. g. Tres pueros de camino. Daniel. iij. f.

✠ Ad te clamauerūt

✠ a Longe ⁊c. Hic respondet suę quęstioni. b Verba. i. clamor. c Delictorū meorꝫ: longe sunt: vel facūt me longe esse: a salute mea: id ē a te qui es salus ⁊ saluator meus. De isto clamore. Esai. liij. b. Vox sāguis fratris tui clamat ad me de terra. Et Gen. xviij. c. Clamor sodomorū ⁊ gomorreorꝫ multiplicatus est: ⁊ peccatū eorꝫ aggrauatum est nimis. Hęc verba siue clamor elongāt nos a deo: sicē dicit Esa. lix. a. Iniquitates vestrę diuiserūt inter vos ⁊ deū vestrū. Vel sic: Verba delictorū meorū: videlicet parētū: Euę, dubitatiue respōdētis: Ne forte moriamur: Et adę excusātis: ⁊ pctm ī deū retorquētes: Mulier quā dedisti mihi ⁊c. Gen. iij. a. et. c. Lōge a salute: Hoc nō mutat. e Deus meus clamabo. q. b. licet sim longe: tamē clamabo ad te: qz es deus meus. Job. xiij. c. Si occiderit me, in ipso sperabo. Ps. Clamabo ad deū altissimū, deū q̃ bnfecit mihi. Clamabo, inq̃t: f Per diem ⁊ nō exaudies: ⁊ nocte, similit, clamabo: ⁊ tamē nō exaudies. Clamandū est ad deū p die ⁊ nocte ad litterā: vt sine intermissione orek. j. Thessal. v. d. Sine intermissione orate. Itē Per die ⁊ nocte. i. ī die gratię, ⁊ nocte pctī. Itē Per die et nocte. i. in psperitate ⁊ aduersitate. Et licz sic clamet hō: tamē q̃nq̃ nō exaudit eū deus. Et sunt multę causę, quare non exaudit deus hominē. Primo ppter petētis indiscretionē. Matth. xx. c. Nescitis quid petatis. Secūdo ppter petētis dubitationē. Jaco. j. a. Postulat in fide nihil hęsitans. Tertio ppt eius pro quo petit idignitatē. Hiere. xv. a. Si steterint moyses ⁊ samuel coram me: nō ē aīa mea ad pplm istū. j. Regl. xvj. a. dixit dominus ad samuelē: Usq̃quo tu luges saulē cū ego piecerim eū ne regnet sup israel: Quarto ppter petētis indignitatem: Esa. j. d. Cū multiplicaueritis orationē nō exaudiā: manus eē vestrę sanguine plenę sūt. Quinto ppt inutilitatē eius qd petit. Unde Paulus nō ē exaudit de amotione stimuli. ij. Cor. xij. c. Aug. Mlta bona p̄stant īuitis, qm eorꝫ psulit vtilitati nō volūtati. Sexto ppter hoc q̃ petit malū: vt qm ds petit focariam, vel vindictā, ⁊ hmōi. De tali dicit Ps. Oratio eius fiat in peccatū. Propter hoc ꝗ dicit: Nō exaudies. Et qz vir iust cū se nō exaudiri videt: nō ppter hoc blasphemat: sicut facūt mali: sed ppter aliquā causam p̄dictam se nō exaudiri cognoscit: Ideo addit: i Et nō ad insipientiā mihi: sed potius ad eruditionē. Unde Greg. Clamantē me nocte cōtinuo nō exaudis: qz vis me in tpali tribulatione q̃si deseris, inde ad ęternā sapiētiā plus erudis. Unde bn sequit: k Tu aūt in sancto habitas laus israel. q. d. si me nō exaudis: nō ppter b blasphemabo: dicēs: q̃ nō cures de tuis: scz potius te laudabo: instructus p b q̃ etsi nō remoues tribulationē: tn es cū sanctis ī tribulatione. Hoc aūt ē: Tu aūt o laus israel. i. o deus quē laudat ⁊ laudare dz q̃ te cogscit. m Habitas: p gratiā: l In sācto. s. in eo q̃ ē sine ira. i. sine irenorꝫ cupiditate vel amore: licz videat stultis q̃ deseras eos ⁊ obliuiscaris. n In te sperauerūt. Adhuc ostēdit q̃ nō debet desperare si nō audiat: per b, q̃ dns audiuit pres antiqs. d. q. hęc est mihi cōsolatio q̃ eos audisti, qm expediuit eis: qz ex b cognosco q̃ ⁊ nūc me audires si scires mihi expedire: qz in te nō stat. Et nota q̃ b ponit ter: Sperauerūt: ⁊ semel clamauerūt: qz tria sunt sperāda a deo: ⁊ pro quolibet eorꝫ est clamandū. s. venia, gratia, gloria: vt sit spes venię pma: spes grę secūda: spes glorię tertia. Et ponit etiā tria ꝓba q̃ rndet huic triplici spei. s. liberasti eos: salui facti sūt: nō sunt cōfusi. Liberasti eos: a pctō p veniā. Salui facti sūt: per gratiā. Nō sunt confusi: p gloriā: quam assecuti sūt. Et p his omnib necesse est orare dominū. Unde interponit

✠ Ad te clamauerūt

Doz aliter

Alt. teruisti

Ps. 56.

Ps. 118.

Matth. 26. c.

Ps. 55.

Ps. 120.

Deus nō exaudit ppt multas cā

Ps. 108.

Tria sunt sperānda a deo

Allegorice a ¶ Ad te clamauerunt: per orationē deuotam in necessi/ratibus suis: sicut.ij. Paral'.xx.c. dixit iosaphat: Cū ignoremus quid facere debeam⁹: hoc solū habem⁹ residui vt ad te oculos nostros dirigamus. b ¶ Et salui facti sunt: euadentes man⁹ inimicorū. Nec solum salui: sed victores effecti sunt. Unde addit: c ¶ In te speraverunt: cōgredientes cuz hostibus: d ¶ Et ideo non sunt cōfusi: quia sperauerūt in te/nō in se. Unde dauid dixit philisteo j. Regū.xvij.f. Tu venis ad me cū gladio ⁊ hasta ⁊ clypeo: ego autē venio ad te in nomīe domini exercituū dei agminum israel. Judith.vj.d. Mō derelinquis p̄ę/sumentes de te: ⁊ p̄ęsumentes de se et de sua virtute gloriantes/humilias.

a Ad tē clamauerūt ⁊ salūi facti sunt: in tē sperauerunt et
c
d non sūt cōfusi. Egō aūt sum
f
g vermis ⁊ nōn hō: opprobriū
b hominū et abiēctio plebis.

Moraliter * a ¶ Ad te clamauerūt. Hęc oīa possūt notari alibi in Pś.36. Pś. Reuela domino viam tuam.s.in cōfessione: ⁊ tunc spera in eo.s. spe venię/ spe gratię/ spe glorię. Et sequit de illis tribus: Et ipse faciet/ ⁊ educet quasi lumen iusticiā tuā: ⁊ iudiciū tuū tāq̄ meridiē. Mō dic q̄d faciet: vñ intelligēdū est de p̄po eius officio: qō est misereri: hoc est dare veniā: Et educet q̄si lumē iusticiā tuā/dādo grāz: Et iudiciū tuū tanq̄ meridiē: qñ de iudicio te ducet ad lucē ꝑpetuā dādo gloriā. Et de oratiōe subdit: Subdit⁹ esto dñō: ⁊ ora eū. Hoc est qō dicit hic: Ad te clamauerūt: scz in orōne. In orōne autē sunt multę circūstantię/ q̄ notank in hoc in versu. Ad quē/quis clamet/cur/quō/qñ/quid/vnde. Ad quē: qz ad deū. Unde hic dicit: Ad te. Et alibi: Ad dñm cū tribularer clamaui. Quis: qz iust⁹ debet esse. Pś. Clamauerūt iusti ⁊ dñs exaudiuit eos. Et alibi: Oculi dñi sup iustos: ⁊ aures eius in p̄ces eorū. Cur: scz ꝑpter lumē gratię. Uñ Luc.xviij.g. Cęcus clamabat: ⁊ dño quērēti: quid vis vt faciā tibi: Respondit: Dñe vt videā. Quō: corde/ore/opere. j. Corinth. xij.a. Nemo potest dicere dominū iesus/nisi in spiritusancto. Ibi Glo. Nemo quantuscūq̄ potest dicere vere: id est cogitatiōe/verbo ⁊ opere/ Ecce illa tria. Quādo: maxime in tribulatiōe. Osee.vj.a. In tribulatiōe sua mane cōsurgent ad me. Quid: scz vitam ęternam. Pś. Unam petij a domino hanc requirā ⁊c. Job.xvj.e. Usq̄ modo non petistis quicq̄ in nomine meo: petite et accipietis vt gaudium vestrū sit plenum. Unde: ex corde/accenso charitate. j. Corij.xiij.a. Si linguis hominū loquar ⁊ angelorū: charitatē autē non habeā/factus sum velut ęs sonans/aut cymbalū tinniēs.

Pś.36.
Pś.119.
Pś.33.
Circūstantie oationis
Ibidem

Allegorice c ¶ Ego autem sum vermis. Supra dixerat christ⁹ se nō desperare: licz non esset exauditus in petitione quam fecit ꝓm sensualitatē: Sed se innuit a patre confortandum/per locum a minori: quia patres antiquos cōfortauerat deus: Hic autem prosequit illud/ostendens se maiorem illis patribus in natura et in merito. Jn natura: quia deus ⁊ hō. Jn merito: quia plura passus. Dicit ergo: Ego sum vermis. Ego/cum pondere legat.q.d.ego in propria ꝑsona: Cum em̄ ante loquerer in persona membrorū/dicens: Deus me⁹ clamabo ⁊c. non dixit ibi: Ego. Ego ergo in persona propria: sum vermis: id est sine coitu et semine natus de terra: scz beata virgine: de qua Pś. Terra nostra dabit fructū suum. Non dixit reddet: sed dabit: Si enim semen suscepisset/ tunc fructum reddere et nō dare dici debuisset: Sz qz semē nō suscepit/fructū quē protulit/nō reddere/sz dare dicta est. Jn hoc q̄ q̄ se vocat vermē: ostendit se maiorē antiq̄s patrib⁹ in natura: sed in natura humana. Jn hoc aūt q̄ dicit postea: f ¶ Et nō hō: ostendit se eis esse maiorem in natura diuina: id est per naturā diuinam quā habet ipse ⁊ non ipsi. Est em̄ sensus: Ego sum vermis et non homo/tm̄ supple: sed etiā de⁹. Sic legit hoc in bono de laude vtriusq̄ christi naturę. Qd aūt sequitur: g ¶ Opprobriū hominū ⁊c. cōmendat ei⁹ meritū: scz qz hęc passus ē ex obediētia. Uel etiā hoc: Ego sū vermis ⁊ nō hō/pōt legi de merito ei⁹: sic.s. Ego/filij⁹ dei cōsubstātialis patri: Sū vermis: id est ita vilit cōculcat⁹ vt vermis: Et nō hō: id est ita viliter ⁊ intantū sicut nō essem hō. Post specificat et enumerat illa quę passus est: in q̄bus maior fuit antiq̄s patribus quātū ad meritū. Opprobriū hominū: id est peccatorū. Est aūt opprobriū: q̄ndo turpe aliq̄d hoī imponit: vt cū dicebant iudei christo: Dęmoniū habes: Job. viij.f. Et Matth.xij.b. Hic nō eijcit dęmonia nisi in beelçebub prinçipe dęmoniorū. h ¶ Et abiectio plebis: scz iudęorū: qñ eo abiecto petierūt barrabā. Luc.xxiij.c. Tolle hunc et dimitte nobis barrabā. Et nota q̄ christus dicitur vermis propter multa. Primū est id quod diximus: scz ꝑpter nascendi qualitatē. Secūdo ꝑpter mollicię. ij. Regū. xxiij.a. Dauid sedens in cathedra sapientissim⁹ inter tres: ipse est quasi tenerrim⁹ ligni vermicul⁹. Dauid christ⁹: inter tres ꝑsonas. Tertio: qz vermis hyeme trāsacta egredit de tra: Sic christus de virgine transacta hyeme infidelitatis. Cant. ij.c. Hyems abijt ⁊ recessit. Esa.xlv.b. Aperiat terra ⁊ germinet saluatorē. Quarto: qz verme inescant pisces: sic diabolus inescat⁹ fuit: q̄ qñ credidit glutire vermē hūanitatis christi: captus fuit hamo diuinitatis. Job.xl.d. An extrahere poteris leuiathā hamo? Quito ꝑpt vilitatē ⁊ cōculcationē: vt p̄dictū ē. Esa.liij.b. Reputauim⁹ eū quasi leprosū ⁊ pcussū a deo ⁊ hūiliatū ⁊c. Et Esa.l.c. Corp⁹ meū dedi percutiētib⁹: ⁊ genas meas

Christ⁹ dicitur vermis ꝑpter multa

Moraliter: Christus hodie sicut in passiōe potest dicere: e ¶ Ego sum vermis ⁊ nō homo. i. ita vilipēsus ⁊ cōculcat⁹ a peccatorib⁹ sicut vermis: qz nec homini auderēt facere q̄d mihi faciūt/ ⁊ in me ⁊ in mēbris. Unde cōquerit ꝑ Hiere. xv.c. Uę mihi mat̄ mea: vt q̄d me genuisti viruz rixę/virum discordię in vniuersa tra? Oēs maledicūt mihi/dicit dñs. Et Heb. vj.a. Rursuz crucifigēt̄ eos sibimetipsis filiū dei: ⁊ ostētui habētes. Sed ipse erit eis vermis ligni/ꝓm aliā ꝑpietatē. Dicit em̄ q̄ verme illo nihil mollius cū tangit/nihil duri⁹ cū tangit. Ipse tanget eos acumine oris sui/dicens: Ite maledicti ī ignē ęt̄nū: quos modo ꝑ patiētiā molliter sustinet: cū eū tangūt ꝑsequētes ꝑ pctm̄. Ipe em̄ ē patiēs redditor: Eccli. v. b. Ipse: ecce vermis. Patiēs: ecce mollicies. Redditor: ecce duricia. Heb. x.e. Irritā q̄s faciēs legē moysi/sine vlla miseratiōe duob⁹ vl' trib⁹ testib⁹ morit: q̄nto magis deteriora putatis mereri supplicia q̄ filiū dei cōculcauerit: ⁊ spiritui gratię cōtumeliā fecerit? Ecce ⁊ de mollicie/q̄ ꝑmittit se tangi ⁊ cōculcari: et de duricia/qua tanget in fine. Filium dei cōculcat: vt dicit Glo. qui eum vilipendit: quod facit qui p̄cepta eius omittit ⁊ cōsilia ꝓtēnit. Spūi gratię cōtumeliā facit: vt dicit Glo. q̄ eū male viuēdo a se abijcit. Ite de his duobus Pś. Supra dorsum meū fabricauerūt peccatores: ꝑlongauerūt iniq̄tatē suā/Ecce dei mollicies cū tangit: Dñs iust⁹ cōcidet ceruices pctōr ⁊c. Ecce duricia cū tāget. Postea tria genera hoīm pctōr innuit a q̄b⁹ passus ē.s. p̄ncipes seculares: hoīes ꝑlares/p̄lati ecclęsiastici/ ⁊ doctores. Uñ dicit: g ¶ Opprobriū hoīm.s.maior. h ¶ Et abiectio plebis.i.minorū.

Moraliter
Pś.84.
Matth.25.d
Pś.128.
Moralit in ꝑsona christi
Patiēcia viri iusti notatur in tribus

* Oēs videntes

* Jn ꝑsona aūt viri iusti legit: e ¶ Ego sū vermis ⁊ nō hō ⁊c. Et notank ḣ duo q̄ debet hābre vir iust⁹/ videlicz hūilitatē ⁊ patiētiā. Hūilitas notat ibi: Ego sū vmis ⁊ nō hō. Patiētia ibi: Opprobriū hoīz ⁊c. Et dic duo ex q̄b⁹ hō debet hūiliari: videlicz ꝑpriā fragilitatē ⁊ vilitatē ī quā īcidit hō ꝑ peccatū. Ite secūdo dignitatē quā pdidit. De ꝓmo dic: Ego aūt sū vmis. Job.xxv.b. Hō putredo/ ⁊ filij⁹ hoīs vermis.i.adā fact⁹ ē putredo: ⁊ filij⁹ ei⁹.i. ples tota/vmis.s.a putredie nat⁹. De secūdo dic: f ¶ Et nō hō.q.d.amisi dignitatē quā habuit hō in ꝓma creatiōe: qz fact⁹ est ad imaginē ⁊ silitudinē dei/potēs nō mori/ ⁊ miseria nō affici. Ad silitudinē ęstū ad gratuita: ad imaginē ęstū ad naturalia. Silitudinem amisit: imaginē deturpauit. Luc.x.e. Hō q̄dā descendebat a hierlm ī hiericho.i.a statu illo digno/ī defectū pcti: ⁊ incidit ī latrōes/dęmones: q̄ despoliauerūt eū gratuit: ⁊ plagis ꝑpositis ī naturalib⁹: abierūt/semiuiuo relicto: ecce nō hō. g ¶ Opprobriū hoīm. Hic notat patiētia viri iusti ī trib⁹: videlz ī opprobriis. Uñ dic: Opprobriū hoīm. Jn ꝑsecutionib⁹: Uñ dicit: h ¶ Et abiectio plebis. Jn illusiōib⁹: Uñ addit

Alit moralit in ꝑsona viri iusti

* Oēs videntes

Allegorice genas meas vellentibus:facie meã nõ auerti ab increpãtibus ⁊ cõspuẽtibus in me. Sexto:qz vermis trahit se oze:⁊ christ⁹ ꝑdicatiõe.Greg⁹.Tũc via dñi ad coz dirigik/cũ sermo ei⁹ libẽter audik. Septimo:qz suauiter repit:⁊ christus venit suauiter. Job.ix.b.Si venerit ad me nõ videbo eũ:si abierit nõ intelligã. Vel suauiter.i.ꝑ suauitatẽ. Ps.

Ps.89. Al.†qui cõspiciebant Superuenit mansuetudo et coripiemur. iij.Regl.xix.c.Sibil⁹ aure tenuis ibi domin⁹.Octauo:qz occulte mordet:et christus occulte punit.Osee.v.d.Ego q̃si tinea ephraim. Jone. iiij.c.Parauit dñs vermẽ:⁊ pcussit hederã ⁊ exaruit. a Dñs vidẽtes me. Sup oñdit christũ passũ fuisse duo.s.oꝓzobriũ ⁊ abiectionẽ: modo addit tertiũ/derisionẽ.s.Vñ dic: Dẽs vidẽtes me.s. mali. Et ẽ h̃ accõmoda distributio ꝑ synecdochẽ. b Deriserũt me. Quę derisio significata fuit: Gen.ix.d.vbi chã derisit noe patrẽ suũ nudatũ. Noe christ⁹/inebriat⁹ amoze hũani generis :nudat⁹/ad litterã/in cruce:⁊ derisus a malis filijs.

Tria genera derisionum Sed qz derisio fit mltis modis:ponit tria genera derisionũ. Fit em quędã derisio ꝑ verba q̃ notak/cũ dicit: c Locuti sũt labijs:falsa imponẽdo/falsa ꝓmittẽdo. Matth.xxvij.e. Alios saluos fecit/seipsum nõ põt saluũ facere: ecce falsa ꝓpositio. Si rex israẽ/descẽdat nũc de cruce ⁊ credim⁹ ei:ecce falsa ꝓmissio. Et dicit beat⁹ Bern. Quę ꝓsequẽtia est ista: Si rex israẽs ⁊c. ĩmo si rex israẽs:regni titulũ non deseras. Alia derisio fit ꝑ nutus:de qua subdit: d Et mouerunt caput. Matth.xxvij.e. Prętereũtes autẽ blasphemabant eum/mouentes capita sua ⁊ dicẽtes: Vah qui destruis templũ dei ⁊c. Item est ⁊ alia derisio quę dicik ironia:quando bonũ imꝓzperak. Hac derisione dicebant quod sequik: Sperauit in domino:qõ sic ꝓstrue: Mouerũt caput:supple dicẽtes: Sperauit christ⁹ in dño

Mozaliter * a Dñs vidẽtes me.s.ꝑlati ⁊ litterati. b Deriserũt me. De ꝑmis bene dicit q factus est oꝓzobriũ hominũ: scz principũ ⁊ militũ ⁊ nobiliũ. Inter quos si q̃s deo seruiat/oꝓzobriosus et ignominiosus reputak: ꝓm q dicik.ij. Regũ vj.c.q michol filia saul vidit dauid regem subsilientem atqz saltantẽ coz̃ã domino:⁊ despexit eum in cozde suo. Et postea dixit ei :Qt̃ gloziosꝰ fuit hodie rex/discooperiẽs se añ ancillas seruoꝝ suoꝝ:⁊ nudat⁹ est q̃si si nudek vn⁹ ex scurris. Sic dicerek hodie a multis:si q̃s nobilis vellet se nudare a gl̃ia mũdana vt coz̃ã dño saltaret/ei deuotius seruiendo:cũ tũ sicut dicit Boeti⁹:deo seruire regnare sit. Et Eccl.xxiij.d.Gloria magna est sequi dñm:longitudo em diez assumek ab eo. Et ĩ hoc gloziabak dauid/⁊ alij sancti patres. Vñ rñdit dauid michol: Viuit dñs: qz ludã ante dñm qui elegit me:⁊ ꝑcepit mihi vt essem dux sup populũ dñi israẽ: ludam ⁊ vilioz fiam plus q̃z factus sum:⁊ ero hũilis in oculis meis:⁊ cũ ancillis de quib⁹ locuta es gloziosioz apparebo. Sed rex dauid paucos aut nullos imitatozes nobiles habet/q̃ hanc gloziã querãt. Vñ dr.ij. Machab.iiij.c.Patrios quidẽ honozes nihil habẽtes grecas glozias optimas arbitrabank. Szęcę gl̃ię/sũt mũdanę glorię. De equis ⁊ phaleris:de ebrietatib⁹ ⁊ comesatiõib⁹:de iuriijs ⁊ vindictis ⁊ hmõi/taliũ hoũm est oꝓzobriũ dñs. Ps.

Ps.68. Aduersum me loquebank qui sedebãt in pozta :⁊ in me psallebant qui bibebant vinũ. Vñ ⁊ ipse dñs oꝓzobria multa sustinuit in domo pontificis:in domo prędis:in domo herodis. Et abiectio plebis.i.minoꝝ qui abiecto suaui ⁊ leui onere dñi:dispsi sũt ꝑ egyptũ ad colligẽdas paleas terrenoꝝ:Exo. v.b.A minoze em vsqz ad maiozẽ oẽs auaricię studẽt: Hiere. vj.c.Sap.iij.c.Qui neglexerit iustũ:⁊ a dño recesserũt:sapiẽtiam em ⁊ disciplinã qui abijcit infęlix est. Hi sũt diuites hui⁹ mũdi/qui obturãt aures suas sicut aspis/ ne audiant veritatẽ:

Ps.57. De q̃b⁹ Ps.Furoz illis ꝓm similitudinẽ serpẽtis/sicut aspidis surdę ⁊ obturãtis aures suas: vnam.s.terra: ⁊ aliã/cauda: Sic diuites obturãt vnã aurẽ ẽra.s.amoze ẽrenoꝝ:⁊ aliã cauda/hoc est sequela parentũ ⁊ ꝓmoꝝ siue ꝓpinquoꝝ: De q̃bus dicit Seneca: Vel muscę sequunk cadauera lupi:ꝑdã sequik turba ista ⁊ nõ hoiez. a Dñs vidẽtes me deriserũt me. Vidẽtes/sunt ꝑlati ⁊ ecclĩastici viri:q̃ deberẽt esse oculi ecclesię. Matth.vj.c.Lucerna corporis tui est oculus tuꝰ.i. ꝑlat⁹ ⁊ doctoz ecclesię.i.Regl.ix.b.Olim in israel sic loquebak vnusq̃sqz vadẽs cõsulere deũ: venite eamus ad videntẽ. Qui em ꝓpha dr̃ hodie/vocabak olim vidẽs. De his q̃ dicit: Dẽs vidẽtes me.i.omẽs ꝑlati ⁊ doctozes:nullũ excipit:

Qualiter Prelati qui dicuntur videntes sine oculi ecclesie christum derident

b Deriserũt me. Deridet valde dñm: qui ouẽ quã ipse ꝓpriis humeris reportauit/ad custodiẽdã et pascendã susceptam/tondet/⁊ lupo strangulandã dimittit: Sic faciũt/q̃ curã aiaꝝ suscipiũt:et postmodũ de salute earum non curãtes/vellera ⁊ pelles temporalium extrahunt quantũ possunt. De quibus dicit beatus Bern. Quem dabis de numero ꝑlatozum qui nõ magis inuigilet euacuandis marsupijs q̃z vitijs extirpadis. Quibus dicitur Esa.xxxiij.a. Vę qui ꝑdaris/nõne ⁊ ipse ꝑdaberis:Et vę qui spernis/nõne ⁊ ipse sperneris:Nõ enim sũt tales pastozes ouium/sed ꝑdones: non serui domini/sed contemptores: Hoc est: Deriserunt me. Legimus Job. xix.a.quomodo illuserunt ei milites: quia scilicet imposuerunt capiti eius cozonã de spinis: ⁊ induerũt eum veste purpurea:⁊ dicebãt ei: Aue rex iudęozũ:⁊ dabãt ei alapas. Per spinas intelligunk diuitię: sicut dominꝰ dicit Matth.xiij.c. Per vestẽ purpureã:fastꝰ vestiũ/equoꝝ/supellectilis/⁊ cęteroꝝ apparẽtiũ. Spinis istis cozonãt dominũ:⁊ purpura vestiũt prędati ecclesię :qui cõgregantes et reseruãtes diuitias/pompam vestiũ /equozũ cęterozũq̃z sectantes: hęc dicunt se facere ad honozez dñi et ad ecclesię honestatẽ. Deut.xvij.d. Cum fuerit rex cõstitutus /nõ multiplicabit sibi equos: non habebit vxozes plurimas:neqz argenti ⁊ auri ĩmensa ponderа. Dicũt ei/Aue/quãdo cantãt in ecclesia/vel ppl̃o ꝑdicãt: Sed manu dãt ei alapas/cũ ꝓtraria operank. Matth.xxiij. a.Quę dicunt facite ⁊c. Unde q̃ sic fiat ista illusio/ declarat dominꝰ/subdens: c Locuti sunt: cantando/ꝑdicando: d Labijs:et mouerunt caput:mentẽ rebus caducis ⁊ mobilibus ꝑ amozẽ copulando. Hoc est qõ dicik Esa.xxix.d Appropinquat ppl̃us iste oze suo/⁊ labijs suis glozificat me: coz aũt eius longe est a me. Caput autẽ ⁊ coz siue mens /pro eodem accipiunk. Mouent ergo caput.s.a deo: quia mentẽ in mobilibus ponũt. Unde hęc fuit pęna cain q̃ occidit abel: scz tremoz capitis. Cain possessio:abel luctus iterptak. Sed in prędatis amoz possessionũ interficit luctum: quãdo intenti tẽpozalib⁹/ꝑ peccatis subditozum plozare non curant. Et in pęnã huius interfectionis habent tremozẽ capitis:id ẽ animi dispersionẽ in ꝑsenti:qõ tũ nõ est nisi signũ vel initiũ pęnę futurę: vbi erit fletus ⁊ stridoz dentiũ: Matth.xxv.c. Et petit christ⁹ ab his liberari:cui⁹ liberatio eẽt eoꝝ ꝓuersio. Vñ dic:

* Qm̃ tu es

Alit mozaliter

a Omnes vidẽtes me deriserũt me. Primũ aggrauat per hoc qõ dicit: Hominũ: quasi rationalium et sapientiũ:quorum verba magis ponderosa sunt ⁊ oꝓzobria magis intolerabilia. Secundũ per hoc quod dicit: Plębis. Plus enim aggrauat hominẽ/ quãdo a vilioribus abijcitur. Tertiũ per hoc quod dicit: Omnes videntes me. Aliquod enim esset remediũ si aliquem cõsolatozẽ haberet. De duobus primis: Lucl.vj.d. Beati eritis cũ exprobrauerint vobis homines:⁊ eiecerint nomẽ vestrum tanq̃z malum propter filiũ homis ⁊c. De tertio: Job.xij.a. Deridek iusti simplicitas. Quõ autẽ deridek subiungit: c Locuti sunt labijs et mouerunt caput.q.d.verb ⁊ signo quod sequik: Sperauit in domino ⁊c. Et in hoc tanto plus cõmendatur patiẽtia viri iusti:q̃nto maioz ostendik derisio:Quę in pluribus aggrauatur. Primo in eo q fit ab omnib⁹. Unde dicit : Omnes. Secundo in eo q fit statim cum videtur. Unde dicit: Videntes me. Nec expectak quousq̃z audiak verbũ eius vt fieri solet. Job.xxj.a.Sustinete me vt et ego loquar:⁊ post mea si videbitur verba ridete. Tertio in eo q non solum deridetur risu:sed et verbo:ibi: Locuti sunt labijs. Quarto:quia etiam fit motu capitis/ quod maius est: ibi:Et mouerunt caput. Quinto:quia nõ deridek propk stulticiã/ vel propter malum quod faciat: sed propter bonum

Deriso quis aggrauatur

scz quia sperat

a ¶ Sperauit: christus: b ¶ In dño: deo patre. c ¶ Eripiat eum: de manib⁹ nris. d ¶ Saluũ faciat eum. i. resuscitet eũ. e ¶ Qm̃ vult eum: vt ipse dicit. Sap. ij. d. Si verus filius dei est/suscipiet illũ: ⁊ liberabit illũ de manib⁹ cõtrariorꝝ. Matth. xxvij. c. Cõfidit ī deo: liberet nũc eũ si vult: dixit enim: qꝛ filⁿ dei sũ.

f ¶ Qm̃ tu es q̃ ⁊c. Supra ostẽdit christ⁹ quę passus ē a iudęis: Hic autẽ petit ab his liberari et ꝓtegi a patre/ cũ dicit: Ne discesseris a me: Usq̃ ibi enim pendet cõstructio. Sed ꝓmo ponit causas: ⁊ allegat rationes/ q̃re dñs pater debet eum ꝓtegere. Primũ q̃ allegat/ est dignitas natiuitatis. Unde dicit: Ne discesseris a me: qm̃ tu es qui extraxisti me de ventre matris meę. Cõcęptũ sine carnali ꝓcupiscẽtia: extraxisti de ventre matris ꝑginis/manẽte ĩtegritate ⁊ pudicitia. Eçech. xliij. a. Porta hęc clausa erit/nõ aperiet̃/ ⁊ vir nõ transiet ꝑ eã: qm̃ dñs deus isr̃l ingressus est ꝑ eã. Ingressus in vterũ in cõcęptiõe: ingressus in mũdũ in natiuitate. Secũda causa est cõfidentia/quam allegat/subdẽs: g ¶ Spes mea ab vberib⁹ matrl̃ meę: supple tu es. Ab vberib⁹ matris meę. i. ꝓ humanitatẽ q̃ suri vbera. Cantl̃. viij. a. Quis mihi det fratrez meũ sugentẽ vbera matris meę: Lucl̃. vj. d. Beat⁹ vẽter qui te portauit: ⁊ vbera q̃ suristi: Mã ꝓ deitatẽ non est pater spes filij. Tertia causa quã allegat/ē ĩmunitas a pctõ. h ¶ In te ꝓiect⁹ sum: vel iactat⁹/ vel ꝓfirmat⁹ ex vtero. Nos ꝓ̃cimur ī irã in vtero ⁊ ex vtero: qꝛ oẽs cõcipimur ī pctõ/et nascimur filij irę: Christ⁹ ꝓo ꝓiect⁹ ē vel cõfirmat⁹ ī deũ ex vtero: qꝛ sine pctõ ꝓcępt⁹ est: ⁊ nat⁹ fons gratię. Geñ. ij. a. Homo nõ erat q̃ oparet terrã. s. beatã virginẽ: sed fons ascẽdebat de terra. s. christ⁹ fons gratię: q̃ nascẽs de virgine/ascẽdit de terra: non descẽdit vt peccatoꝛ. Quarta causa quã allegat/est amoꝛ dei ab instãti cõcęptiõis. Uñ subdit: i ¶ De ventre matris meę deus me⁹ es tu. De ventre. i. ab instãti cõcęptionis. Per hoc q̃ dicit: deus me⁹/notat amoꝛ. Vl̃ sic/ Tu es deus me⁹ de vẽtre matris meę. i. ꝓ hũanitatẽ quã de matre traxi. Mã ꝓ deitatẽ nõ dicit̃ pater deus filij: sed pater filij/ ⁊ idẽ de⁹ cũ filio. Propter hoc ergo: Ne discesseris a me: m ¶ Qm̃ tribulatio ⁊c. Supra allegauit dignitatẽ. s. q̃ dign⁹ erat vt liberaret eũ ⁊ cõfortaret pat: Hic aũt allegat articulos necessitatis duos. Primⁿ est: Qm̃ tribulatio ꝓxima est. q. d. necesse habeo vt nõ discedas a me: qm̃ tribulatio ꝓxima est. s. in corꝑe meo in q̃ crucioꝛ vsq̃ ad mortẽ. Prope in cõtumelijs: ꝓpioꝛ in iniurijs ⁊ damnis: ꝓxima est in flagellis. Vel/ Proxima. i. in ꝓximo tpe ⁊ loco. Uñ Matth. xxvj. e. ✠ in fine oꝛonis

a caput. Sperauit ī dñõ/ ⁊ eripiat eũ: saluũ faciat eũ qm̃ vult eũ. Qm̃ tu es q̃ extraxisti me de vẽtre: spes mea ab vberib⁹ matris meę: in te ꝓiect⁹ sũ ex vtero. De vẽtre mris meę de⁹ me⁹ es tu: ne discesseris a me. Qm̃ tribulatio ꝓxima ē: in dño. Uñ nõ dic̃ Job: Deridet̃ iusti solicitas: sz̃ iusti simplicitas. Sexto: qꝛ nõ ipse sol⁹ deridet̃: sz̃ ipse de⁹: ⁊ q̃si impotẽs reputat̃. Unde addit: q̃ dicũt: c ¶ Eripiat eũ: quasi nõ poterit eripere. Septimo: qꝛ in derisione nõ solũ ascribũt deo ĩpotentiã: sz̃ ⁊ ĩmisericoꝛdiã/dicẽtes: d ¶ Saluũ faciat eum qm̃ vult eũ/ supple vt dicit. Et est sensus verbi eoꝛum/ Ac si dicãt: dominus non curat de eo. f ¶ Qm̃ tu es qui extraxisti me: Scõm q̃ sup̃ diximus: ꝓstructio pendet vsq̃ ibi: Ne discesseris a me. Et petit h̃ vir iustus vt non derelinquat̃ a dño in ꝑdicta tribulatiõe. Et allegat hic sex. Primũ est dei liberalitas: quam allegat gratias agendo de ĩmpẽso bñficio/cũ dicit: Qm̃ tu es q̃ extraxisti me de vẽtre. Pater ē cõcupiscẽtia. Eçech. xvj. a. Pater tuus amoꝛreus: et mater tua cethea. Amoꝛreus interpꝛetat̃ amarus: ⁊ significat diabolũ q̃ amarus est ꝑ inuidiã: ⁊ trahit ad amaritudinẽ inferni. Cethea/interp̃tat̃ garrula: et significat cõcupiscẽtiã: quę semp garrit/inquirẽdo voluptatẽ ⁊ clamando: affer affer. Uut⁹ matris venter/est ꝓaua ꝓsuetudo: in qua sicut ī ventre foꝛmant̃ filij diaboli: ⁊ nutriunt̃ sperma/te voluptatis. Luc̃. xxj. d. Uę ꝑgnantib⁹ ⁊ nutrientib⁹ in illa die. Hiere. xx. d. Maledicta dies in qua natus sum. s. in vtero isto. Allegat q̃ vir iustus q̃ dñs non derelinquat eũ. Primo: quia iam tantũ ei cõtulit bñficiũ q̃ extraxit eũ de ventre isto: hoc est a peccati cõsuetudine. Et est bona allegatio/teste apl̃o Ro. v. b. Si enĩ cũ inimici essem⁹/recõciliati sum⁹ deo per moꝛtẽ filij eius: multo magis reconciliati/salui erimus in vita ipsi⁹. Et dic̃: Extraxisti: qꝛ ꝑ violẽtiã: Ipse enĩ ē agn⁹ dei q̃ tollit pctã mundi: Job. j. d. Et Gal̃. j. c. Qui me segregauit ex vtero matrl̃ meę ⁊ vocauit ꝑ gratiã suã. Secũdũ q̃ allegat/ est cõfidentia sua. Uñ dicit: g ¶ Spes mea/supple tu es: ab vberib⁹ matris meę. Ubera ꝑdictę matris sunt delectatio in ope. Thren. iiij. a. Lamię nudauerũt mãmas. i. dęmones/vel cõcupiscentię ꝑtenderunt falsas delectatiões. Esa. xxviij. c. Quẽ docebit sciẽtiã et quẽ intelligere faciet auditũ: Ablactatos a lacte/auulsos ab vberib⁹. Et hoc ē: quia: Animalis hõ non ꝓcipit ea quę sũt spirit⁹ dei. j. Corinth. ij. d. Est ergo sensus: Tu es spes mea ab vberib⁹ matris meę. i. ꝓpter spem quã habeo in te: ablactaui me/ ⁊ separaui ab omni delectatiõe carnali. Et ideo qꝛ tu mihi dulcioꝛ es q̃ ista: ideo/ne discesseris a me. De h̃ dicit Bern. Sit suauis ⁊ dulcis affectui domin⁹ iesus christus/ ꝓtra malę dulces vitę carnalis illecebꝛas: vincat dulcedo dulcedinẽ/quẽadmodum clau⁹ clauũ repellit. Et q̃ ista sit bona allegatio: significatũ fuit Geñ. xxj. a. vbi dicit̃: q̃ creuit puer isaac ⁊ ablactat⁹ ē: fecitq̃ abꝛaã cõuiuiũ grãde in die ablactatiõis ei⁹. Gaudet enĩ deus/ ⁊ gaudere debet ecclesia: quãdo quis ab huiusmodi delectatiõib⁹ sepat̃. Tertio allegat q̃ dño derelictus est. Uñ dicit: h ¶ In te ꝓiect⁹ sũ ex vtero: Sicut solent matres ĩmisericoꝛdes ꝓ̃cere paruulos. Ps̃. Tibi derelict⁹ est pauper. Et est sensus: In te ꝓiectus sum ex vtero. i. postq̃ ab vtero: id est a consuetudine peccandi recessi: In te ꝓiect⁹ sũ. i. nullũ habui q̃ curã mei gereret/aut mihi faueret. Sap. ij. c. Grauis ē nob etiã ad videdũ: qm̃ dissimilis ē alij⁹ vita illi⁹: ⁊ ĩmutatę sũt vię ei⁹. Ps̃. Pater me⁹ ⁊ mater mea dereliquerũt me: dñs aũt assũpsit me. Quarto allegat dei iusticiã: q̃ suos debet defẽdere ⁊ ꝓseruare/cũ dicit: i ¶ De ventre matris meę de⁹ me⁹ es tu: De⁹/ꝑ cultũ: me⁹/ꝑ amorem. Et ideo/ne discesseris a me: quia dixisti Job. xiij. c. Si quis diligit me sermones meos seruabit: et pater me⁹ diliget eum: ⁊ ad eum veniemus ⁊ mansionem apud eum faciemus. Quinto allegat instantem suam necessitatem/cum subiungit: m ¶ Quoniã tribulatio ꝓxima est. Ps̃. Multę tribulationes iustoꝛum ⁊c. Quia iustus tribulat̃ a mũdo/a carne/a diabolo. Mũdus tribulat ꝓsequẽdo: caro/blandiendo: diabolus/seducendo. De ꝓxima tribulatiõe: Job. xvj. g.

Job. 12. a.

Al. ⁊iactatus
Al. ⁊cõfirmat⁹
Al. ⁊discedas

Ps. 9.
Ps. 26.
Ps. 33.

✠ Jn mũdo

✠ f ¶ Qm̃ tu es qui extraxisti me de ventre matris meę. i. ecclesię: cui⁹ venter est cętus ꝑlatoꝛũ: vbi debet fieri cõcęptio filioꝛũ. Cantl̃. vij. a. Uenter tuus sicut aceruus tritici vallatus liliis: Ita olim. Nũc aũt dicit ecclesia/ Hiere. iiij. e. Uentrẽ meũ doleo: ventrẽ meũ doleo. Quare? Esa. xxxvij. a. Filij venerũt vsq̃ ad partũ ⁊ nõ est virt⁹ parẽdi. g ¶ Spes mea ab vberib⁹ matris meę. Ubera matris sunt ꝑdicatoꝛes. Cantl̃. vij. b. Duo vbera tua q̃si duo hinnuli ⁊ gemelli capreę. Nõ dicit in his: sed ab his se sperare in deo. Osee ix. c. Da eis dñe. Quid dabis eis? Da eis vuluã sine liberis: ⁊ vbera arẽtia. h ¶ In te ꝓiectus sum ex vtero/ecclesię: q̃ me deberet portare: sz̃ ꝓiecit me. Ps̃. Proꝓiciẽtes me nũc circũdederũt me. i ¶ De ventre matris meę. i. ex quo fui ꝓiectus a ventre matris meę. i. a cętu ꝑlatoꝛũ: et ab vberib⁹ separatus. i. a ꝑdicatoꝛib⁹: k ¶ Deus me⁹ es tu. i. tota ⁊ sola fiducia mea: qꝛ in illis iã nõ cõfido. Ideo l ¶ Ne discesseris a me. i. a meis. Et necesse ē: m ¶ Qm̃ tribulatio ꝓxima est. Propinqua est a dęmonib⁹ qui turbant pacẽ/ ⁊ bella ꝓcurãt: Et ꝓpioꝛ ab hęreticis: qui fidẽ violant: Proxima est ✠ a falsis christianis

✠ sz̃ quia sperat in domino. Unde dicit: a ¶ Sperauit

Doctor ecclesie a ꝑlatoꝛũ

Vera matris educatoꝛes

Ps. 16.

Moralit

Allegorice ✻ in fine orationis suę dixit discipulis suis: Ecce appropinq̃t hora & filij hominis tradet̃ in manus peccatorum: surgite eamus hinc: ecce appropinq̃bit q̃ me tradet. Secundũ est: qm̃ nõ est auxiliator. Unde addit: a ¶ Et nõ est q̃ adiuuet. Esa. lxiij. a. Torcular calcaui solus: & de gentib̃ nõ est vir mecũ. Et. j. b. Circũspexi & nõ erat auxiliator: q̃siui et nõ fuit q̃ adiuuaret.

a et nõn est qui adiuuet. Circũdederunt me vituli multi: tauri pingues obsederunt me. Aperuerũt super me os suũ: sicut leo rapiens & rugiens. Sicut aqua effusus sũ:

Moraliter ✻ a falsis christiãis: qui mores corrũpũt: hoc est bellũ itestinũ. Cant. j. b. Filij matris meę pugnauerũt ꝓtra me. a ¶ Et non est q̃ adiuuet. Esa. lxiij. b. Circũspexi & non erat auxiliator: q̃siui et nõ fuit qui adiuuaret.

Alit moralit ✻ In mũdo p̃ssuras habebitis. De secũda. j. Corinth. vij. e. Tribulationẽ carnis habebũt huiusmodi. De tertia Ps̃. Qui tribulãt me exultabũt si motus fuero. Prima tribulatio ꝓprima est: qm̃ iuxta nos. Ecech. ij. c. Increduli et subuersores sunt tecũ: & cũ scorpionib̃ hãtas. Secũda: tribulatio carnis ꝓprima est: q̃ intra nos. Mich. vij. b. Ab ea q̃ dormit in sinu tuo/custodi claustra oris tui. i. vide ne seduct̃ carnis blãdicijs/habenas laxes gulę desiderijs. Tertia tribulatio. s. diaboli ꝓprima est: q̃ est circa nos. Job. xix. b. Simul venerũt latrones eius/fecerũt sibi viã p me: obsederũt in gyro tabernaculũ meũ. j. Pet. v. c. Vigilate: q̃ aduersarius vester diabolus tanq̃ leo rugiẽs circuit/querẽs quem deuoret. Sexto allegat paupertatẽ suã/cũ dicit: a ¶ Et nõ est qui adiuuet/me. s. in tribulatiõe ista. Job. xix. b. Noti mei q̃si alieni recesserũt a me. Eccli. xiij. d. Diues cõmotus cõfirmatur ab amicis: hũilis aũt cũ ceciderit expellit̃ & a notis. Vñ Ouidius: Donec eris felix multos numerabis amicos: Tpe si fuerit nubila sol̃ eris.

Ouidius. j. tristium

Allegorice b ¶ Circũdederũt &c. Secũda pars: in qua describit passionẽ. Et ordinẽ eius ponit/ostẽdens q̃ christus primo captus fuit. Unõ dicit: Circũdederũt me vndiq̃ vituli multi: id est iudęi lasciui & sine iugo dei. Job. xviij. b. Cohors & tribunus & ministri iudęorũ cõprehenderũt iesum. Thren. iiij. d. Spiritus oris nostri christus dominus captus est in peccatis nostris. Secũdo fuit ligat̃: de quo dicit: c ¶ Tauri pingues. i. iudęi cõtra dominũ recalcitrãtes. d ¶ Obsederunt me. i. sicut homines obsideri solent in castris ne euadãt: ita me ligauerũt ne effugere possẽ. Vñ Job. xviij. b. dicit: Cõprehẽderũt iesũ & ligauerũt eũ. Qõ figuratũ ẽ Gen. xxij. b. qñ abraã colligauit isaac vt ĩmolaret eum. Tertio adiudicatus est morti. Unde dicit: e ¶ Aperuerũt sup me os suum &c. dicentes: Crucifige eũ: Et falsum testimoniũ ferentes cõtra eũ. Esa. v. a. Expectaui vt faceret iudiciũ/& ecce iniquitas: & iusticiã/& ecce clamor. Iniquitas in falso testimonio: clamor ille. s.

Job. 19. a. Crucifige/crucifige. Aperuerunt os/cõtra eũ q̃ nõ aperuit os suum: sed sicut ouis ad occisionẽ ꝓ eis ductus est: & coram tondẽte se obmutuit: Esa. liij. c. Os suũ: cõtra os dei. i. filiũ q̃ ẽ os patris. Cant. j. a. Osculet̃ me osculo oris sui. Ad exaggerãdũ aũt hęc tria mala/subdit: f Sicut leo rapiẽs et rugiẽs. Rapiẽs refert̃ ad ꝑmũ & ad secũdũ: rugiẽs vero ad tertiũ. Leo rapit cũ magna auiditate: sic ipsi cũ magna auiditate & desiderio dñm cõprehẽderũt & ligauerũt. Rugit/cũ magna crudelitate: & ipsi ex magna nequcia clamabãt: Crucifige: crucifige. Hiere. xij. b. Facta ẽ mihi hęreditas mea/q̃si leo in silua: dedit ꝯ me vocẽ suã. Post hęc aũt secuta ẽ mors christi: Vñ dic̃: g Sic aqua effusus sũ. i. sanguis meus effus̃ ẽ sicut aqua

✻

Moraliter Moraliter/dicit christus siue ecclia: b ¶ Circũdederũt me vituli multi. i. p̃lati mali et corrupti: q̃ dicũt̃ vituli ꝓpter duo. Primo: q̃ vituli st̃ lasciui: sic & p̃lati. Amos. vj. a. Ve vob q̃ opulẽti estis ĩ sion: optimates capita ꝓpl̃orũ. Et post addit: Qui dormitis ĩ lectis eburneis/& lasciuit̃ ĩ stratũ vestis. Osee. viij. a. Proiect̃ est vitul̃ tuus samaria. i. p̃lat̃ tuus o ecclesia. Irat̃ ẽ furor meus in eis: vsq̃quo nõ poterunt emũdari. s. ab ĩmũditia luxurię suę: Secũda cã ẽ: q̃ hodie habẽt iugũ disciplinę/& arat̃ ꝓ dicatiõis: q̃ arare nõ curãt: sz solũ bibere & comedere. Hiere. l. b. Effusi estis sic̃ vitul̃ sup herbã. Hiere. v. b. Ibo igit̃ ad optimates & loquar eis. Ipsi eñ cõgnouerũt viã dñi & iudiciũ dei sui: & ecce hi magis simul cõfregerũt iugũ/ruperunt vincula: Hi ergo vituli circũdederũt dominũ. Sed q̃ circũdatio p̃latorũ sumit̃ in bono qñq̃: vt Zach. ix. b. Circundabo domũ meã ex his qui militant mihi. Et in Ps̃. Mõtes ĩ circũitu eius: et dñs in circũitu ꝓpli sui: Ideo specificat et ondit q̃ circũdederũt eũ ĩ malo sęcũ/dicẽs: c Tauri pingues obsedert̃ me. Et nota q̃ idẽ est vacca/vitul̃/taur̃: sed ratio ẽ diuersa. Prę latio eñ mali dicũt̃ vaccę ꝓpt̃ mollicię et remissionẽ. Amos. iiij. a. Audite vaccę pingues q̃ estis in mõte samarię &c. i. in p̃latione ecclesię. Esa. iij. a. Dabo pueros p̃ncipes eorum: & effeminati dñabunt̃ eis. Et in eodẽ. b. Et mulieres dñatę sũt eius. s. ꝓpli. Tauri dicunt̃ ꝓpter supbiã. Job. xv. c. Cucurrit aduersus deũ erecto collo/& pingui ceruice armatus est. Vituli dicunt̃ ꝓpter luxuriã: vt p̃dictum est. Et sicut ex tauro & vacca nascit̃ vitulus: sic ex supbia & remissione nascit̃ luxuria. Et bñ dicit: Tauri pingues: q̃ ex pinguedine diuitiarũ q̃s habẽt/venit supbia eorum. Ps̃. Prodiit̃ quasi ex adipe iniquitas eorum. Deut. xxxij. b. Incrassat̃ est dilect̃ & recalcitrauit. Dicunt̃ aũt diuitię pinguedo: q̃ pinguedo excęcat hoiez: maxime qñ in capite est vel circa oculos: Sic diuitię in p̃latis qui sunt oculi. Job. xv. d. Operuit facie eius crassitudo. Itẽ pinguedo facit hominẽ ponderosũ: sic diuitię. Lucę. xviij. e. Qõ difficile qui pecunias habẽt intrabũt in regnũ cęlorũ. Isti tauri pingues obsederũt dñm in circũitu: ita q̃ nõ põt ꝓplus venire ad deũ ꝓpter exempla mala p̃latorũ. Vñ cõquerit̃ dominus Osee. xj. d. Circũdedit me ĩ negociatiõe sua ephraim. Ephraim interp̃tat̃ auctus vel fertilitas. Vñ bene significat istos tauros pingues: q̃ ĩ negociatiõe sua circũdederũt dñm: ne alij veniãt ad ipsũ. i. in malis operib̃ suis/quib̃ ostendũt se deũ negare. Titũ. j. d. Cõfitent̃ se nosse deũ/factis aũt negãt/cũ sint abominati & incredibiles: & ad oẽ opus bonũ reprobi. Propter hoc dicebat dñs Matth. xxiij. b. Ve vobis scribę & pharisęi q̃ clauditis regnũ cęlorũ ante homines: vos eñ non intratis nec alios intrare sinitis Hieronymus: Nihil adeo nocet ecclesię dei/q̃ q̃ vere dicitur: peiores sunt clerici q̃ laici. Et verius adhuc dixisset/si dixisset: peiores sunt p̃lati q̃ subditi. e ¶ Aperuerũt sup me os suũ sicut leo. Leo aperit os ad duo. s. ad rapiẽdũ vl̃ deuorãdũ/& ad rugiẽdũ. Sil̃r p̃lati aperiunt os suũ ad rapiendũ bona pauperũ: et ad rugiẽdũ p̃cepta p̃cipitãdo/& austere cõminãdo: iniuste & indiscrete excõicando. De rapina p̃latorũ dic̃ dñs Michęę iij. a. Audite p̃ncipes iacob & duces domus isrl̃: Nũquid nõ vestrũ est scire iudiciũ/q̃ odio habetis bonũ & diligitis malũ: q̃ violẽter tollit̃ pelles eorum desup eis: & carnẽ eorum desup ossibus eorum: &c. Si q̃s aũt eis velit resistere: statim sequit̃ rugit̃ p̃ceptorũ/cõminationũ/excõicationũ. Ecech. xxxiij. a. Cum austeritate impabatis eis & cũ potẽtia. Itẽ Mich. iij. b. Qui mordẽt dentib̃ suis & p̃dicant pacẽ/ecce deuoratio: Et si q̃s nõ dederit ĩ ore eorum quid ꝓpl̃ã: sanctificãt sup eũ p̃liũ/ecce rugitus. Sanctificat̃ sup aliquẽ p̃liũ/qñ excõicat̃. Et nota q̃ dñs addit: Sup me: dupliciter. Primo sup me id est contra me. Matth. xxv. d. Qõ vni ex minimis meis fecist̃/mihi fecist̃. Uel/Sup me. i. loco mei: sic̃ vulgarit̃ dr̃: Iste accepit hoc mutuo super me: id est loco mei. q. d. mihi imputatur debitũ & ego teneor soluere. Sic dño imputat̃ iniq̃tas p̃latorũ. Esaię lij. b. Ablat̃ est ꝓpl̃s meus gratis. i. sine causa spoliat̃ & depr̃dat̃. Et p q̃s sit factũ/subdit: Dñatores eius inique agũt/dicit dñs. Et q̃ dño imputet̃/subiũgit: Et iugiter tota die nomen meũ blasphemat̃. Sed dñs satisfaciet ęlis: q̃ malefactores puniet. Ps̃. Existimasti iniq̃ q̃ ero tui similis. q. d. nõ ero. Vñ subdit: Arguã te & statuã te ꝯ facie tuã: q̃ iudiciũ durissimũ ĩ his q̃ p̃sunt fiet: & potentes potẽter tormẽta patient̃: Sap̃. vj. a. g ¶ Sic aqua effusus sũ. Christus se cõparat aquę

✻ Ecch. xxiij. d.

Prelati dicunt̃ vituli

Sicut leones sic prelati aperiũt os suũ

Ps̃. 114

Ex pinguedine diuitiarũ oritur superbia Ps̃. 72.

Ps̃. 49.

cut aqua.i.vsliter aperte ⁊ abundãter: Sic eñ effundit aqua. Dorẽ aũt dñi secuta est moꝛs spiritualis apl'oꝝ: Uñ addit:
a ¶ Et dispersa sunt oia ossa mea.i.apl'i/q̃ sicut ossa erãt
alijs firmiores/ dispsi sũt:qũ a dño recesserũt in passione: ꝓm
q̃ ꝓdixerat eis: Job.xvj.g. Ecce venit hoꝛa et iam nũc venit
vt dispergamini vnus/
quisq̃ in ꝓꝓꝛia/et me
solũ relinq̃tis. Zach.
xiij.c. Framea suscita
re sup pastoꝛẽ meũ:et
sup virũ cohęrentẽ mi
hi dicit dñs exercituũ.
Framea/ passio est:pastoꝛ/chꝛist'/qui cohęret patri ꝑ vnitatẽ
essentię. Et addit: Percute pastoꝛem et dispgenk oues gregl.
Post ostendit sex causas quare apl'i fugerũt in passiõe. Pri/
ma fuit annihilatio diuinę doctrinę. Uñ dicit: b ¶ Factum
ẽ coꝛ meũ.i.doctrina mea: c ¶ Tamq̃ cera liquescẽs:
id est euanuit ad ignẽ passiõis. Et hoc d ¶ In medio ven/
tris mei.i. in infirmioꝛib' ⁊ molliozib' meis/ q̃ significant ꝑ
mollicie ventris. Dicit aũt doctrina dñi coꝛ ei':qꝛ ipse tenere
eã diligit:sicut vulgarit dr: Iste est coꝛ illius.i.multũ diligit
illũ. Marci.j.d.dixit iesus: Eam' in ꝓximos vicos et ciuita/
tes vt ibi ꝓdicẽ:ad hoc eñ veni. Ecce q̃ntũ dilexit doctrinã:q̃
ꝓpter eam venit in mundũ. Itẽ dicit coꝛ:qꝛ coꝛp' chꝛisti qd
est ecclia viuificat. Deut.viij.a. Nõ in solo pane viuit hõ:sed
in omi verbo qd ꝓcedit de oꝛe dei. Secũda causa fuit cessatio
miraculoꝝ:de qua dicit: e ¶ Aruit tanq̃ testa virt' mea:
id est arida visa fuit in passiõe virtus/ q̃ ante passionẽ faciebat
miracula: In passiõe ꝯo nõ fecit miracula:nõ qꝛ nõ potuit cũ
semp cẽt omipotẽs:sz qꝛ noluit/aridã putabãt virtutẽ ei' illi q̃
dicebãt: Alios saluos fecit/seipsũ nõ pot saluũ facere: Matth.
xxvij.c. In cãtico Abacuk: Coꝛnua in manib' eius.s.brachia
crucis:ibi.s.in cruce abscondita est fortitudo ei':nõ dicit ꝓdita:
sed abscondita. Scõm Gregl.pot legi in bono: Aruit tanq̃
testa virt' mea. Quid testa aũ ignẽ/nisi molle lutũ:sed ei ex
igne agit vt solidet. Virt' ḡ hũanitatis chꝛisti tãq̃ testa aruit
qꝛ ab igne passiõis ad ꝓtutẽ icoꝛruptiõis creuit. Tertia causa
fuit silẽtiũ ipsi' chꝛisti/q̃ nihil loquebat. Uñ addit: f ¶ Et lin
gua mea adhęsit faucib' meis.i.nihil loquebar q̃si essẽ
mut'. In hoc sẽsũ sumit Ezech.iij.g.vt sit vox ꝑis ad filiũ:
Adhęrere faciã linguã tuam palato tuo et eris mutus:nec q̃si
vir obiurgãs/qꝛ dom' exasperãs ẽ. Esa.liij.c. Coꝛã tõdẽte se
obmutescet. Matth.xxvij.b. Et nõ rñdit ei ad vllũ ꝓbũ/ita
vt mirarek pilat' vehementẽ. Quarta ẽ moꝛs chꝛisti ⁊ despera
tio de resurrectiõe. Uñ ait: g ¶ Et in puluerẽ mortis de/
duxisti me:o pꝛ:ꝓm opinionẽ iudęoꝝ q̃ credebãt meũ coꝛp'
incinerandũ esse.

a ⁊ dispersa sunt oia ossa mea.
b Factũ ẽ coꝛ meũ tanq̃ cera
c liquescẽs:in medio vẽtris mei.
e †Aruit tãq̃ testa virt' mea:⁊
f lingua mea adhęsit faucib'
g meis:et i puluerẽ mortis de/

Ossa christi vel ecclesie sunt ꝑlati et clerici

Ar. †Exaruit velut

Doꝛ cause ꝓpꝑ quare apl'i fugerunt a passione

Abacuk.3.a.

Aliter

Doꝛ christi sũt religiosi

Ps.67.

Ps.105.

Aliter

Ps.101.

Doꝛaliter Christus comparat aque

* Eccli.xxiiij.d. Ego q̃si fluuius doꝛix/et sicut aqueductus exiui a padiso. Et ꝓpter tres rõnes comparat aquę. Primo: qꝛ aqua lauat/ irrigat ⁊ lapsũ fac̃ pedib': Sic chꝛist' lauit nos a peccatis nꝛis in sanguĩe suo. In huius rei signũ lauit pedes discipuloꝝ: Job.xiij.a. Itẽ chꝛist' irrigat terrã.i.ecclã. Eccli xxiiij.d. Rigabo hoꝛtũ plãtatiõis:et inebriabo part' mei fru/ctũ. Gen.ij.a. Fõs ascẽdebat e ẽra irrigãs superficiẽ ẽrę.i.chꝛist' de beata virgine irrigãs ecclã. Itẽ chꝛist' occasionaliter fecit lapsũ pedib'. Lucl.ij.e. Ecce posit' ẽ hic i ruinã:⁊ in resurre/ctionẽ multoꝝ ⁊c. Dicit ḡ: Effusus sũ sicut aq̃.s.a pctõrib'. Qui eñ postq̃ chꝛist' habitat i eo ꝑ gratiã/ad pctm̃ reuertit: chꝛistũ effundit. Eccli.xxj.c. Coꝛ farui q̃si vas cõfractũ:omnẽ sapiẽtiã nõ tenebit.i.chꝛistũ/q̃ est oꝛis sapiẽtia.i.pfecta. Sz sic aquã effundit eũ:q̃ de effusiõe illa nõ curat nec dolet: Sic nõ curat de aqua si effũdat: Hiere.ij.c. Duo mala fec̃ ꝓpl'is me': me dereliquerũt fontẽ aq̃ viuę/ecce effusio:et foderunt sibi cl/sternas dissipatas q̃ cõtinere nõ valẽt aquas/ecce effusio sicut aqua.q.d.nõ curauerũt nec ꝑ pęnitẽtiã redierũt:sz foderũt ⁊c. Cisternę dissipatę q̃ cõtinere nõ valẽt aq̃s/ sũt mũdi voluptates et delitię et diuitię:q̃ in estatę q̃ magis necessaria essẽt aq̃ exiccant.i.in articulo mortis. Job.xxvij.d. Diues cũ dormi/ erit nihil secũ afferet ⁊c. Cisterna diuitis aquã pdiderat i estate/quã abũdę habuerat i hyeme:q̃ in igne infernali posit' gut/

tã aquę petẽs/nõ fuit exaudit':sed dictũ est ei: Fili recoꝛdare qꝛ recepisti bona i vita tua.s.in hyeme tua:et lazar' silr mala: Nũc aũt hic consolat tu ꝯo cruciaris.s. siti ⁊ caloꝛe in estate tua. a ¶ Et dispersa sunt oia ossa mea. Ossa chꝛisti vel ecclię/sũt clerici ⁊ ꝑlati:qꝛ ossa cãdida sũt:foꝛtia:⁊ poꝛtãt car/nem: ita clerici ⁊ ꝑlati debẽt hẽ cãdoꝛẽ du/plicẽ.s. innocẽtię ⁊ ca/stitatis:vt coꝛdis ⁊ coꝛ/poꝛis mũdiciã: de qb' Threñ.iij.b. Cãdidi/oꝛes naçarei ei' niue/nitidioꝛes lacte: Ecce duplex candoꝛ. Itẽ debẽt esse foꝛtes: Cantl.iij.c. Lectulũ salomonis.lx.foꝛtes ambiũt ex foꝛtissi/mis isrl'. Lectul' salomonis.i.chꝛisti/ẽ ecclia:quã ambiũt ꝑ/lati ⁊ clerici:q̃ debẽt esse foꝛtes: ⁊ sub numero sexagesimo: qꝛ debẽt esse foꝛtes ⁊ pfecti in adimpletiõe decem mãdatoꝛũ: et sex operũ miscdię. Itẽ nõ solũ foꝛtes: sed ex foꝛtissimis isrl': vt sint foꝛtes resistẽdo vitijs: foꝛtioꝛes bñ opando: foꝛtissimi aduersa patiẽter sustinẽdo. Tales possũt ambire lectulũ salo/monis.i.seruare ecclã. Uñ dr.ij. Machab.xij.g. At ꝯo foꝛ/tissimus iudas hoꝛtabat ꝓpl'm cõseruare se sine pctõ. Itẽ de/bent poꝛtare carnẽ.i.imbecilles suppoꝛtare. Ro.xv.a. Debe/mus nos firmioꝛes imbecillitatẽ infirmoꝛũ sustinere. Hęc ossa dispsa sunt oia: qꝛ ꝑlati ⁊ clerici dispersi sunt ad exterioꝛa/nõ collecti ad interioꝛa. Uñ sic dictũ est de ꝓpl'o Exo.v.b. Disp/sus est ꝓpl's sup omnẽ terrã ęgypti ad colligẽdas paleas: Sic põt mõ dici de ꝑlatis illud Threñ.iij.a. Dispsi sũt lapides sanctuarij in capite oim platęaꝝ. b ¶ Factũ est coꝛ meũ tanq̃ cera liquescẽs. Coꝛ chꝛisti sũt religiosi:q̃ sunt inti/mi in coꝛpe chꝛisti qd est ecclia. Osee.ij.c. Ducã eã in solitu/dinẽ/⁊ loquar ad coꝛ ei'. Istud coꝛ factũ ẽ sic cera liquescẽs: qꝛ ad modũ cerę dissoluunk ad ignẽ cupiditatis ⁊ cõcupiscẽ/tię: ⁊ imago dei et signaculũ chꝛisti qd solebat in eis esse im/pssum/iam nõ apparet in multis. Ps. Sicut fluit cera a facie ignis:sic peant pctõres a facie dei.i.peat i eis facies dei. De q̃ facie vel signaculo dicit dñs ad ecclesiã. Cantl.viij.b. Po/ne me vt signaculũ sup coꝛ tuũ.i.sup religiosos cõtẽplatiuos: pone me vt signaculũ sup brachiũ tuũ.i.sup actiuos. Sz dia/bolus q̃ signaculũ istud in seipso ad ignẽ ambitionis deleuit: Cui dr Ezech.xxviij.c. Tu signaculũ similitudinis plen' sapi/entia:⁊ pfect' decoꝛe i delitijs padisi dei fuisti. Et post dicit: Eleuatũ ẽ coꝛ tuũ i decoꝛe tuo:pdidisti sapiẽtiã tuã ⁊c. Coꝛ/di ecclię.i.religioni ignẽ ꝓcupiscẽtię/cupiditatis/ambitiõis/⁊ hmõi apposuit: Et sic iã factũ est coꝛ istud tanq̃ cera li/quescẽs:ꝑ dissolutionẽ. Et hoc d ¶ In medio ventris mei.i.inter infirmos ⁊ molles ecclię.i.ꝓculares. Ps. Et cõ/mixti sunt inẽ gentes ⁊ didicerũt opa eoꝝ ⁊ seruierũt sculpti/lib' eoꝝ:⁊ factũ ẽ illis i scãdalũ. Osee.viij.c. Deuoꝛat' ẽ isrl'/nũc factũ est in natiõib' q̃si vas imũdũ: qꝛ ipsi ascẽderũt ad assur. Põt hic ꝓpl's exponi de beata ꝓpl'gine. Ipsa eñ dr coꝛ chꝛisti:qꝛ eã summe dilexit: ⁊ ipsa intima fuit in coꝛpe chꝛisti mystico. Ipsa liq̃facta est ꝑ doloꝛẽ ⁊ amoꝛẽ ad ignẽ passiõis chꝛisti. Dicit eñ dr Lucl.ij.e. Et tuã ipsi' aiã ꝑtrãsibit gla/dius. Et Cantl.v.b. dicit ipsa: Dilã mea liq̃facta est vt dilect' locut' est: Illud verbũ Job.xix.e. Mulier:ecce filius tuus. e ¶ Aruit tanq̃ testa virt' mea. Hoc de necessitate seq̃t/ ex quo dispsa sunt ossa: ⁊ coꝛ aruit q̃ debilitat coꝛp'. Unde dicit: Aruit tanq̃ testa virt' mea. Testa eñ si pcutiat cito frãgit: Sic ecclia tpe isto in mẽbris suis cito frãgit si pcu tiat tẽptatiõe vel aduersitate. Uñ dr ei Mau.iij.c. Oẽs mu/nitiões tuę sic ficus cũ grossis suis:si cõcussę fuerint/cadẽt in os comedẽtl. Et hęc debilitas ꝑcipue ꝓuenit ex defectu ꝓbi dei:de quo subdit: f ¶ Et lingua mea adhęsit faucib' meis. Ps. Percussus sũ vt fęnũ ⁊ aruit coꝛ meũ:qꝛ oblit' sũ comedere panẽ meũ.s.panẽ ꝓbi dei. Post nimiã debilita/tionẽ ⁊ defectũ victualiũ necessario sequit moꝛs. Uñ addit: g ¶ Et in puluerẽ mortis deduxisti me:ꝑ peccatũ.i. de/duci pmisisti: sicut dicit: Et ne nos inducas in temptationẽ: Matth.vj.b. Hec dicit solũ i mortẽ:sz in puluerẽ mortis:

Ossa christi vel ecclesie sunt ꝑlati et clerici

Ar. †Exaruit velut

Doꝛ christi sũt religiosi

Ps.67.

Ps.105.

Aliter

Ps.101.

 * qꝛ oia bona

Allegorice incinerādū esse. Pſ. Estimatus sum cū descendētib⁹ in lacū.
Pſ. 87. Quīta causa fuit detractiōes iudeorū: de q̄ subdit: a Qm̄ circūdederūt me canes multi. i. iudei oblatrātes ⁊ mordētes p detractionē. Dicunt etiā canes, ppter īmūditiā/crudelitatē/loquēdi indiscretionē/⁊ impudētiā ⁊ auditatē. Esa. lvj. d. Canes impudētissimi nesciētes saturitatem. Sexta causa fuit ꝓuent⁹ malor: de quo subiūgit: b Conciliū: vel cōsiliū malignātiū: iudeorū vel gentiliū crucifigentiū:

a duxisti me. Qm̄ circūdederūt me canes multi: cōciliū mālignātiū obsedit me. Foderūt man⁹ meas et pedes meos: dinumerauerūt oia ossa mea. Ipsi vo ꝓsiderauerūt ⁊ inspexerūt

Al. ⁊ circūdedit

c Obsedit me: ptinaciter vsq̄ ad mortē meā. Vel sic: Cōsiliū malignātiū. s. ꝓncipū sacerdotū ⁊ pharisēorū. Obsedit me: in sepulchro: de q̄ ꝓsilio ⁊ obsidiōe: Matth. xxvij. g. Cōuenerūt ꝓncipes sacerdotū ⁊ pharisēi ad pilatū/dicētes: Dñe recordati sum⁹: q̄ seductor ille dixit adhuc viuēs: post tres dies resurgā: Iube g̃ custodiri sepulchrū vsq̄ ī diē tertiū. Et seq̄t obsidio. Illi aūt abeūtes munierūt sepulchrū ⁊c. Sed ipse euolauit resurgendo. Nihil valēt obsidēdo ī circūitu hoiez q̄ posset volare: ita nihil valuit eis:
Pſ. 17. q̄ ipe volauit sup pēnas vētor: vt sup habitū ē in Pſ.
Moraliter * q̄ oia bona g̃ pctm̄ īuenit in hoie/ mortificat ⁊ incinerat. Nec ē spes q̄ p se possit resurgere. Job. xxxj. b. Ignis ē vsq̄ ꝓsumptionē deuorās: ⁊ oia eradicās genimina. a Qm̄ circūdederūt me canes multi: et diuersi. Sūt em canes iudei: vt supra dictū ē. Et Cassiodor⁹ dicit: Canis ignotos oblatrat: sic iudei nouā doctrinā dñi minime recipiētes cōtra eū oblatrabāt. Itē canes dicunt idolatrę siue gentiles. Matth. xv. c. Nō est bonū sumere panē filior ⁊ mittere canib⁹. Item hęretici. Matth. vij. a. Nolite sāctū dare canib⁹. Itē schismatici: Phil. iij. a. Videte canes/ videte malos oparios/ videte concisionē. Itē apostatę. Prouerb. xxvj. b. Sicut canis q̄ reuertit ad vomitū suū: sic imprudens qui iterat stultitiā suam. ij. Pet. ij. d. Canis reuersus ad vomitū suū: ⁊ sus lota in volutabro luti. Item raptores: Deut. xxiij. c. Nō offeres preciū canis in domo domini dei tui. Glo. Rapacis dona. Quid mirū ergo si domin⁹ moritur in membris suis: cum tot canes circūdant eū mordentes ⁊ deuorantes quātum possunt? Et pręter hoc etiā alia est infestatio: de qua subdit: b Cōciliū malignantium obsedit me. Malignātes dicunt quasi malo igne ardentes: sm q̄ dicit. j. Joh. v. d. Totus mūdus in maligno positus est: id est in malo igne. Hic est ignis luxurię: de
Pſ. 77. quo Pſ. Juuenes eor comedit ignis. Morū malignantiū est consiliū illud: Sap. ij. b. Nō ꝓtereat nos flos tēporis: Coronemus nos rosis anteq̄ marcescant: nullū pratum sit q̄ non ꝓtranseat luxuria nostra. Illud cōsiliū obsedit hodie dominū in templo suo: id est in ecclesia: ⁊ in multis posuit ignem luxurię/in templo domini. Hoc est consiliū balaam qui dedit consiliū balach: vt mitteret filias madian coram filijs israel. Apocl. ij. b. Habes illic tenentes doctrinā balaam/qui docuit balach mittere scandalū coram filijs israel/ edere ⁊ fornicari. Et dicit Greg⁹. Tantus est in mulierib⁹ apparatus et pompa vestiū: tam subtilis ⁊ īexcogitata tricatura: tā dolosi ⁊ astuti respect⁹ earū: tam fraudulenti ⁊ fallaces incessus earum/q̄ singula mēbra quę castitati seruire debuerant: in castitatis periculū videant potius cōiurasse. d Foderūt man⁹ meas. Supra in ꝓsona christi determinauit ꝓpheta modū traditionis christi ⁊ adiudicationis morti: Hic autem passionē eius duob⁹ modis describit. Primo p confixionē manuū et pedum: ibi: Foderūt ⁊c. Secūdo p extensionē in cruce: ibi: Dinumerauerūt ⁊c. Dicit ergo: Foderūt/ iudei: manus meas et pedes meos: cum acumine clauorum. Nec dicit/transfixerunt: sed foderunt: vt notet fructum qui inde secutus est. s. ęterna beatitudo. Unde versus: Fossa parit tellus optato tempore tellus Fossa caro christi cęlica regna dedit. De hac fossione: Esa. ij. c. Ingredere in petrā: abscondere in fossa humo a facie timoris domini. i. in vulnerib⁹ christi. Cant. ij. d. Veni columba mea in foraminib⁹ petrę/in cauerna macerię. Petra christus est. j. Corinth. x. a. Petra autē erat christus. Hiere. xlviij. d. Relinquite ciuitates: habitate in petra habitatores moab: et estote quasi columba nidificans in summo oris foraminis. f Dinumerauerūt omnia ossa mea: id est ita me extenderūt in cruce/q̄ poterāt dinumerari oia ossa mea. g Ipsi vo/iudei: h Considerauerūt: oculis cordis per inuidiā. i Et inspexerūt: oculis corporis per nequiciam ⁊ crudelitatem: et videntes dolorem meū/lętati sūt. Unde & dicūt in Pſ.

De passiōe christi litteraliter

Al. ⁊ aspexerūt

Moraliter: d Foderūt man⁹ meas ⁊ pedes meos. Vox ē christi capitis vel corpis et⁹ q̄d est eccl̄ia. Man⁹ dñi vl̄ ecclesię fodere/est bonis opib⁹ detrahere. Pedes fodere/ē bonos affect⁹ deprauare. Sz q̄ faciūt h̄: Malignātes: de q̄b⁹ īmediate pręmissū est: Cōciliū malignātiū obsedit me: q̄d moralit̄ exposuim⁹ de luxuriosis. Ut̄ de ipsis seq̄t: d Foderūt man⁹ meas: bonis opib⁹/ bonorū detrahēdo. e Et pedes meos: sic affect⁹ eorū ab amore meo retrahēdo. Luxuriosi em̄ pręcipue detrahūt bonis/dicēdo: q̄ sint papelardi ⁊ hypocritę. Ut̄ de ipsis cōq̄rit dñs Malach. iij. b. Me ꝓfigitis gens tota. i. oēs gētilit̄ et bestialit̄ viuētes p luxuriā. Vel dicit gens tota: q̄ fere oēs sūt luxuriosi. Et diristis: In quo cōfigim⁹ te? In decimis/⁊ in primitijs. Per decimas intelligit̄ opatio ⁊ impletio decē mādator. Per ꝓmitias/impletio noui mādati charitat⁹. In decimis g̃ dñm crucifigūt/ vl̄ ꝓfigūt gētes. i. luxuriosi: q̄ oia sectātes/decē mādata implere negligūt: ⁊ implētib⁹ alijs detrahūt: Et h̄ est q̄d h̄ dic̄: Foderūt man⁹ meas. In ꝓmitijs eū cōfigūt: q̄ post cōcupiscētias suas eūtes/nouū mandatū dilectiōis nō seruāt/⁊ alios retrahūt: Et h̄ est q̄d dicit: Foderūt pedes meos. Et ex hoc seq̄t: f Dinumerauerūt oia ossa mea: dicit christus vel ecclesia: id est fortes in corpe meo: ad paucitatē redegerunt: ita q̄ defacili numerari possunt: quia de ossibus domini ⁊ ecclesię/facta est caro diaboli. Diabolus em̄ quasi simia cōtrafecit dñm. Dominus em̄ de osse fecit mulierē: et diabolus de ossibus dñi. i. de fortibus ecclesię facit molles ⁊ effęminatos. Exemplū et signū pariter habemus in sansone: de quo Judic. xvj. e. dicit̄ q̄ dalila fecit eum dormire sup genua sua/ et in sinu reclinare caput: vocauitq̄ tonsorē ⁊ rasit septē crines eius: ⁊ statim ab eo fortitudo recessit. Sanson quēlibet fortē significat: Dalila carnem vel meretricē: Crines septē/virtutes septē. s. tres theologicas/⁊ quartuor cardinales: vel septē dona spiritussancti. Tonsor diabol⁹: de quo Hiere. l. c. Exossauit eū nabuchodonosor rex babylonis. Adaptatio plana est. Silt̄ est exēplū de dauid ⁊ salomone ⁊ multis alijs. Prouerb. vj. d. Mulier viri: id est fortis ⁊ virilis/ pręciosam animā capit.
g Ipsi vo cōsiderauerūt: dicit christus. Ipsi: cū ponderet quasi pręcipui in ecclesia. s. clerici ⁊ pręlati: h Cōsiderauerūt ⁊ inspexerūt. s. christū in scripturis. Multi quidem oculo intellect⁹: pauci vo oculo affectus. Vel me/cōsiderauerūt: dicit ecclesia: sicut filij ruben ⁊ gad viderūt aptas alendis pecoribus iacer ⁊ galaad: ⁊ post quęsierūt eas a moyse ⁊ obtinuerunt eas: Sic scholares primo videntes dominū in sacra scriptura/quādo sunt noui theologi: post cōuertunt oculū ad videndū ecclesiā. s. in qua ecclesia sint meliores prębēdę: ⁊ postmodū tātū faciūt si possūt/q̄ moyses. i. dñs papa cōcedit eis aliquā vel aliq̄s eax. Hoc est q̄d dic̄: Ipsi cōsiderauerūt ⁊ inspexerūt me: ꝓmo caput/⁊ p⁹ corp⁹.

Numeri. 32. a

* Diuiserūt sibi

Alit moralit

Potest et totū breuiter exponi moraliter de aia fideli/ vt dicat: d Foderūt/dęmōes: man⁹ meas ⁊ pedes meos: opa ⁊ cogitatiōes tēptādo. Matth. xxiij. d. Si sciret pater familias q̄ hora fur veniret/vigilaret vtiq̄ ⁊ nō sineret ꝓdi domū suam. f Dinumerauerūt oia ossa mea. i. dinumerare me fecerūt fortia opera/vt haberem vanam gloriā. j. Paral. xxj. a. Cōsurrexit sathan contra israel ⁊ incitauit dauid vt numeraret israel. g Ipsi vo/dęmones: cōsiderauerūt me. i. considerare me fecerūt opa mea exterioza: i Et inspexerūt me: ęxtrā ad interioza/ iudei ⁊ alij. q. d. ostendi

vt omnia mea

Ps.34. dicũt ĩ Ps. Euge euge videt oculi nri. a Diuiserũt sibi: milites. b Vestimẽta mea: i quattuor ptes. c Et super vestẽ meã miserũt sortẽ. i. sup tunicã incõsutilẽ: sm q̃ habet Joh. xix. d. Milites cũ crucifixissent eũ / acceperũt vestimẽta eius: ⁊ fecerũt q̃ttuor ptes: vnicuiq̃ militi partẽ: Erat aũt tunica incõsutilis desup cõtexta per totũ: Direxerũt g̃ ad invicẽ: Nõ scindamus eam: sz sortiamur de illa cuius sit. Et subiungit euãgelista: q̃ illud facũ est a militibus: vt hec scptura iplerek. s.

a diuiserũt sibi vestimẽta mea:
b ⁊ super vestem meã miserunt
c sortẽ. Tu aũt dñe ne elõgaueris auxiliũ tuũ a me: ad defẽsionẽ meã ospicẽ. Erũe a framea de aiaz meã: ⁊ de mãu canis vnicã meã. Salua me ex ore leonis: ⁊ a cornib vnicornium hũilitatẽ meã. Narrabo nomen tuũ fratrib meis:

Diuiserũt sibi vestimẽta mea ⁊c. Post orat christ. Et p̃mo petit auxiliũ velox / dicẽs illi ita: d Tu aũt dñe: pater: e Ne elongaueris auxiliũ tuũ a me: sz accelera me iuuare. Secũdo petit auxiliũ / nõ tm velox: sed ⁊ sedulũ / dicẽs: f Ad defensionẽ meã cõspice: id ẽ cõtinue / vel ex toto aspice. Deinde ostendit a q̃b petit liberari. Et p̃mo a morte: ibi: h Erue a framea de. i. a morte q̃ scindit ⁊ diuidit aiaz a corpore: i Animã meã: tibi similẽ. Secũdo petit liberari christus a potestate diaboli. Vñ dicit: k Et de manu canis. i. de potestate diaboli: Erue l Vnicã meã: id ẽ aiaz meã. Dicit em diabol canis. Vñ in psona eius dicit golias ad dauid. j. Regl. xvij. f. Mũqd ego canis sum q̃ tu venis ad me cũ baculo: Golias / diabolũ: dauid / christũ: baculus / crucẽ significat. Et aia christi bñ dz / vnica: q̃ p̃rogatiuã habuit: ⁊ in ĩmunitate pcti / q̃ sine oi pctõ: ⁊ q̃tũ ad actũ / ⁊ q̃tũ ad potentiã: ⁊ iterũ in plenitudine gratiarũ: q̃ dedit ei soli de p̃ nõ ad mensurã: Joh. iij. d. Sed videt ꝓtrariũ: Zach. xiij. c. Framea suscitare super pastorẽ meũ / ⁊ super virũ coherentẽ mihi dicit domin. i. sup christũ. Et hoc dicit christ: Erue a framea. s. vt nõ moriat. Sz petit vt nõ detineat sub framea. s. vt cito resurgat: q̃d notat cum dicit: Erue. Tertio petit liberari ab impetuoso clamore iudęorũ: de quo dicit: m Salua me ex ore leonis. Hiere. xij. b. Facta est mihi hęreditas mea quasi leo in silua / dedit ꝓtra me vocẽ suam. Quarto a superbia romanorũ: ibi: n Et a cornibus vnicornium salua humilitatẽ meã. i. me humilẽ. Dicebant em romani vnicornes propter monarchiã quam habebant. Totus enim mũdus subiectus erat eis. Cornua eorũ superbia eorũ: qua cęteros ventilabant.

Moraliter * a Diuiserũt sibi vestimẽta mea. Vestimẽta enim christi ⁊ ecclesię / sunt sacramẽta ecclesię: bona tẽporalia ecclesię: ⁊ populi qui sunt in ecclesia. Vñ Esa. xlix. e. Leua oculos tuos ⁊ vide: omnes isti cõgregati sunt / venerũt tibi: viuo ego dicit dñs: q̃ omnib his velut ornamẽto vestieris. Hęc vestimenta sibi diuidũt: qñ quilibet portionẽ suam in ecclesia: vel quilibet suam ecclesiã recipiũt. c Et super vestẽ meã miserunt sortẽ. Vestimẽta in plurali / dicunt p̃bendę ⁊ minores ecclesię. Vestis in singulari / dicit cathedralis ecclesia: quã nõ diuidũt: q̃ nõ possũt: sed mittũt sup eã sortẽ: in quo notat eorũ p̃tẽtio / q̃ nõ possũt vnanimiter eligere: sz sorte. i. casu fiũt hodie episcopi. Appellãt em / ⁊ tũc ponit papa eũm aliquẽ de quo nõ sperabat: sm q̃ dz Eccli. xj. a. Insuspicabilis portauit diadema. d Tu autẽ dñe. Oratio ẽ christi vl ecclesię: q̃si illi ita diuidũt me et cõtendũt: sed tu dñe ne elongaueris auxiliũ tuũ a me: sz adiuua me ad resistendũ malicię eorũ. f Ad defensionẽ meã cõspice. i. defẽde me a filijs meis q̃ pugnãt cõtra me. Et q̃ hoc petat / ostẽdit subdẽs: h Erue a framea deus animã meam. i. libera me a schismatica lingua. k Et de manu canis vnicã meã. i. cathedralẽ ecclesiã: ne veniat in manu p̃ęlati q̃ sit canis p cõcupiscentiã carnis: Dicit em canis eẽ aĩal luxuriosũ ⁊ gulosũ. Aut q̃ sit leo p rapacitatẽ ⁊ cõcupiscẽtiã oculorũ. Aut vnicornis p ferocitatẽ ⁊ supbiã: Et hẽ q̃d dicit: Erue a framea de aiam meã: ⁊ de manu canis vnicã meã. Salua me ex ore leonis: ⁊ cornib vnicorniũ hũilitatẽ meã.

Moralit * oia mea ad iactantiã ꝓtra istud p̃ceptũ dñi: Matth. vj. a. Nesciat sinistra tua quid faciat dextera tua / vt sit elemosyna tua ĩ abscõdito. Job. xxxj. c. Si vidi solẽ cũ fulgeret. Ibi Glo. Sol ĩ fulgore / est bonũ op in manifestatiõe. Soli boni bona opa sua nõ videt q̃ alijs videda p̃bent. Et ex hoc sequit: a Diuiserũt sibi vestimẽta mea. q. d. sm illud Greg. desiderari desiderat qui thesaur ĩ via portat: ostẽdi bona mea latrõib / ⁊ ipsi spoliauerũt me: Hoc ẽ / Diuiserũt / a me: sibi / nõ ad vtilitatẽ: sed ad gloriã suã et lęticiã: b Vestimẽta mea / id est virtutes meas. De q̃b vestimẽtis Col. iij. b. Induite vos sicut electi dei viscera miscõdię / benignitatẽ / hũilitatẽ / modestiã / patientiã ⁊c. Et q̃ sic p vanã gliã amittãt bona hois: figuratũ fuit. iiij. Regl. xx. c. vbi ęcechias ondit oia q̃ erãt ĩ domo sua nũcq̃ regis babylonis: ⁊ venit esaias ad eum / dicẽs: Quid viderũt isti in domo tua? Et rndit: Oia q̃ sũt in domo mea viderũt: Nihil ẽ em q̃d nõ mõstrauerim eis ĩ thesauris meis. Et statĩ dixit ei esaias: Audi sermonẽ dñi: Ecce dies veniẽt ⁊ auferẽtur oia q̃ sũt in domo tua in babylonẽ: nõ remanebit quicq̃ / ait dñs. Per nũcios nabuchodonosor significant suggestiones diaboli: vel ipsi dęmões suggerẽtes vanãgloriã. Cętera plana sũt. Nec solũ p vanãgloriã amittunt vestes istę virtutũ: sed etiã p q̃libet pctm mortale. Vñ etiã de alijs pctis tẽptãt nos dęmones / vt auferãt a nob istas vestes. Et hoc ẽ q̃d subdit: c Et super vestẽ meã miserũt sortẽ. i. sic mittẽtes sortẽ sup eãdẽ rẽ / singli singulas ⁊ diuersas sortes ponũt: ita singuli dęmones diuersas temptatiões miserũt sup vestẽ meã / vt eã auferrẽt. Vñ ipsi dicũt sibijnuicẽ: vl dicũt ad pctõres / illud Prouerb. j. b. Sortẽ mitte nobiscũ: marsupiũ sit vnũ omniũ nostrũ. Et ibi p̃missũ est q̃d dicũt: Insidiemur sanguini: abscõdam tẽdiculas cõtra insontẽ frustra. Sed d Tu domine ne elõgaueris auxilium tuum a me: ad bonum faciendum. f Ad defensionem meã: cõtra temptatiões dęmonũ: g Cõspice. i. ꝓtinue aspice: q̃ ipi cõtinue me infestãt: et ipsi vestẽ laniare nitunt. Job. xxx. c. Qui me comedũt nõ dormiũt: ĩ multitudine eorũ ꝓsumit vestimẽtũ meũ. h Erue a framea de aiaz meã. Sic orare debet aia ĩ angustia tẽptiõis posita. Framea: est peccatũ. Vñ Eccli. xxj. a. Quasi rhomphęa bis acuta ois iniq̃tas. k Et de manu canis. i. diaboli. l Vnicã meã. i. aiaz. Et vocat h diabol canis / leo / ⁊ vnicornis. Canis lingit et oblatrat: sic diabol in tẽptatiõe lingit blandiẽdo / ⁊ latrat suggerẽdo. Leo rapit / ⁊ raptũ fortit tenet: sic diabol rapit hoiez in ꝓsensu vel opatiõe: ⁊ fortit tenet in consuetudine. Vñ Eccli. xxj. a. Si accesseris ad illa. s. peccata / suscipiẽt te dẽtes leonis: dẽtes ei inficiẽtes aias. Vnicornis ferit ⁊ ipetit cornu suo: sic diabol ferit ⁊ impetit pctõres ĩ inferno. Est g̃ diabol canis ĩ tẽptatiõe: Leo in peccati ꝓpetratiõe: Vnicornis ĩ pęnę solutiõe. Et ideo orat aia fidelis / dicens: Erue a framea de aiaz meã: ⁊ de manu canis vnicã meã. Salua me ex ore leonis: ⁊ a cornib vnicorniũ hũilitatẽ meã. o Narrabo ⁊c. Tertia ps: in q̃ determiat ꝓpheta multiplices fructus passiõis dñicę. Primus est manifestatio nominis dñi: de q̃ dicit: Narrabo. i. manifestabo. Dicit christus: Narrabo inq̃ cũ suscitaueris me. p Nomẽ tuũ: o de pat. q Fratribus meis: aplis. Joh. xx. d. Vade ad fratres meos ⁊c. Heb. ij. c. exponit hoc verbũ aplus / dicẽs de christo: Nõ cõfundit eos vocare fratres / dicẽs: Narrabo nomen tuum fratribus meis. Istis aũt fratrib narrauit ⁊ manifestauit nomẽ dñi postq̃ * o Narrabo ⁊c. Moraliter / h dz dicere plat. Et notat h tria q̃ dz dicere plat. Vt p̃dicet: ibi: Narrabo. Vt sit humilis: ibi: Frib meis. Vt sit cõis / nõ psonar accepto: ibi: In medio ecclesię. o Narrabo: nõ tacebo. Vñ s. Cęli enarrãt: p Nomẽ tuũ / vnicũ / nõ fabulas. Vñ s. Cęli enarrãt gliã dei. q Fratrib meis. Hic notat hũilitas. Greg.

Allegorice

Moraliter

Ps. 18.

Al. †Saluũ me fac

Al. †vnicornio

Al. †ospice

Al. †ospice fecerũt

Al. †ospice

* Sit rector

Allegorice ✠ dñi postq̃ resurrexit: sicut dicit Act. j. a. Quib⁹ ⁊ p̃buit seipsũ viuũ post passionẽ suã in multis argumẽtis p dies. xl. apparẽs eis ⁊ loquẽs ꝺ regno dei. Secũd⁹ fruct⁹ fuit vniuersalis eccl̃ie laudatio. Vñ subdit: a ¶ In medio eccl̃ie. i. apte: q: p vniuersalẽ ecclesiã: b ¶ Laudabo te. i. faciã laudari. Abacuk iij. a. Et laudis ei⁹ plena est tra. Ps. In om nẽ terrã exiuit son⁹ eorũ ⁊c. Et statim cõuertit christ⁹ sermonẽ ad suos fideles/ hortans eos ad laudẽ: Vñ dicit: c ¶ Qui timetis dominũ: timore filiali vel initiali: d ¶ Laudate eum. Alios nõ monet vt laudẽt/ nisi timentes dñm: q: sic dr̃ Eccli. xv. c. Nõ ẽ speciosa laus in ore peccãtis. Timor ꝺo dñi expellit peccatũ: Eccli. j. c. Et qui sunt isti q̃ eũ timẽt explanat/ dicẽs: e ¶ Aniuersũ semẽ iacob: nõ carnale: sed spũale: f ¶ Glorificate eũ. i. oẽs q̃ sũt de ecclesia. Qꝺ expl̃ius exponit/ dicens: g ¶ Timeat eũ omne semẽ israel. i. q̃ deũ ꝓtẽplant p verã fidem. Et nota q̃ intermiscet h/ laudate et timete: ad innuẽdũ q̃ laus debet eẽ cũ timore: Laus enim ex gaudio cordis pcedit: qꝺ nisi repimeret timor/ cito i dissolutionẽ soluerẽt. Ps. Seruite dño in timore ⁊ exultate ei cũ tremore. Et q̃re sic debet laudari et glorificari/ subdit: h ¶ Qñ nõ spreuit: negligẽdo: i ¶ Nec despexit: ꝓtẽnẽdo: k ¶ Deꝑcationẽ paupis. i. mei pauperis in tra/ dicit christ⁹: l ¶ Nec auertit faciẽ suã a me: repellẽdo orationẽ meã/ q̃ petij vt resurgerẽ: vt ꝑ. dictũ ẽ. Vñ addit: m ¶ Et: id est: cũ clamarẽ ad eũ exauduit me. Heb. v. b. In oib⁹ exaudit⁹ ẽ p sua reuerẽtia. Deinde cõuertit ꝓmonẽ ad patrẽ: ostẽdẽs q̃ eccl̃ia ita laudat eũ/ sic hortabat christ⁹. Vñ dicit: n ¶ Apud te laus mea: O pat: o ¶ In eccl̃ia magna. i. toto orbe diffusa. Vel/ Magna. i. a te magnificata est/ apud te: q: sicut dr̃ Job. v. d. Qui nõ honorificat filiũ/ nõ honorificat patrẽ. Vñ Job. xiij. d. Nũc clarificat⁹ ẽ filij⁹ hois: ⁊ de⁹ clarificat⁹ est i eo. Vel sic/ Laus mea est apud te: i cęlo. In eccl̃ia magna. i. i eccl̃ia triũphãte. Ps. Beati q̃ habitãt i domo tua dñe/ i secl̃a secl̃orũ laudabũt te. Tert⁹ fruct⁹ passiõis christi ẽ obsequiũ fidelũ. Vñ subdit: p ¶ Vota mea reddã. i. pmissa q̃ pmisi i baptismo/ dicẽs: Abrenũcio diabolo ⁊ oib⁹ põpis eius: et credo in deũ ⁊c. Et loquit̃ hic christ⁹ in pſona mẽbrorũ. Et sequit̃ iste fruct⁹ ex passione: q: ipse baptism⁹ ex passiõe vim habet regenerãdi. Ro. vj. a. Quicũq̃ baptiçati sum⁹ in christo iesu/ i morte ipsi⁹ baptiçati sum⁹. Et hoc erit q ¶ In cõspectu timẽtiũ eũ. i. in ꝓspectu toti⁹ eccl̃ie. Vñ ⁊ fontes sũt i medio eccl̃ie: ⁊ solẽniter ꝓueniũt christiãi ad ecclesiã cõmunẽ: vt ibi orẽt ⁊ seruiãt dño. Quart⁹ fruct⁹ ẽ spũalis comestio eucharistie: de q̃ seq̃t: r ¶ Edẽt paupes ⁊c. i. spũalit̃ comedẽt. Et q̃d comedẽt: determinat Job. vj. e. Panis quẽ ego dabo/ caro meo est. Ostẽdit aũt h ꝑmo q̃ panis iste ẽ sufficiẽs/ cũ dicit: Paupes. De cõib⁹ eñ ⁊ plenarijs ferculis solet dari paupib⁹/ ⁊ nõ ꝺ iterferculis. De sufficiẽtia isti⁹ panis habet. iij. Regl. xvij. c. Hęc dicit dñs deus israel: hydria farinę nõ deficiet: ⁊ lechit⁹ olei vsq̃ in diẽ in qua datur⁹ ẽ dñs pluuiã sup faciẽ terrę nõ minuet. Hydria farinę/ corp⁹ christi: lechit⁹ olei/ sanguinẽ ei⁹ significat: quę nõ ✠ deficiẽt in eccl̃ia

Moraliter ✠ Sit rector bñ agẽtib⁹ p hũilitatẽ soci⁹. Eccli. xxxij. a. Rectorẽ te posuerẽt frẽs tui/ noli extolli: sed esto in illis q̃si vn⁹ ex illis. a ¶ In medio eccl̃ie laudabo te. i. in medio fideliũ: vt oib⁹ sim cõmunis: et inde laudet⁹ de⁹. Vñ Ps. Suscepimus deus misericordiã tuã in medio templi tui. i. in prelato benigno ⁊ cõi. Et sequit̃: Scdm nomẽ tuũ/ sic ⁊ laus tua. Vl̃ In medio eccl̃ie laudabo te. i. corã omnib⁹: vt exemplũ laudandi te et verbo et facto dicã eis: Magnificate dominũ mecũ. Et hoc est quod sequit̃: c ¶ Qui timetis dominũ. Hic enim notant̃ tres status filiorũ eccl̃ie: quos debet prelatus suo exemplo monere vt laudẽt deũ/ ore/ ore atq̃ corde: scz incipiẽtes/ pficiẽtes/ ⁊ pfecti. Incipiẽtibus dicit: Qui timetis dominũ. Incipiẽtiũ enim ẽ timere: ꝓm illud in Ps. Initiũ sapientię timor domini. Et Eccli. j. c. Timor domini expellit peccatũ: qꝺ est incipientiũ. d ¶ Laudate eũ: corde/ ore/ ope. Et licz tã incipiẽtes q̃ pficientes q̃ pfecti debeant ipsuz laudare corde/ ore/ opere: tamen magis ꝓprie incipientes laudant eũ ore cõfitẽdo peccata: ꝓm illud Josue. vij. c. Filli mi da glorią deo: ⁊ cõfitere ⁊c. Proficiẽtes autem opere: perfecti ꝓo corde in cõtemplatione et meditatione.

Ps. 100.

Al. †precem

Al. †confitebor tibi

Al. †coram timentibus

Proficiẽtibus autẽ dicit: e ¶ Aniuersum semẽ iacob glorificate eũ. Jacob enim luctator: dr̃: ⁊ pficiẽtes luctãt ex vna parte temptatiõibus: ex alia/ operib⁹. Perfectis autẽ dicit: g ¶ Timeat eum omne semẽ israel: id est cõtemplãtes ⁊ pfecti. Et qꝺ incipientiũ est. s. timere/ attribuit perfectis: vt quãtũcunq̃ pfecti/ sp̃ se reputẽt incipiẽtes. Ps. Et dixi: nũc cępi. Et quare debeat de⁹ laudari/ subdit: h ¶ Qñ non spreuit ⁊c. Eccli. xxxv. c. Non despiciet dominus preces pupilli: nec viduam si effundat loquelam gemitus. Ps. Desideriũ pauper exauduit domin⁹: preparationẽ ⁊c. Hic laudat ecclesia dei bonitatẽ in tribus/ contra tria mala quę faciunt diuites huius mũdi. Sunt enim quidã qui negant pauperibus mun⁹ a manu: Et hoc malũ est: de quo Eccli. xxix. c. Conclude elemosynã in sinu pauperis. Alij negant pauperibus etiã munus a lingua: de quo Eccli. iiij. a. Cõgregationi pauperũ affabilem te facito: Et hoc negare pei⁹ est. Alij negant: non solum ista duo: sed tertiũ munus. s. munus a corde: de quo Ps. Beatus qui intelligit super egenũ ⁊ pauperem. Hoc autẽ faciunt: quãdo contemnũt ⁊ despiciunt pauperes/ ⁊ non cõpatiunt eis: Et hoc pessimũ est. Job. xxxj. b. Si despexi ꝓtereuntem eo q̃ non haberet indumentũ. Sed dominus ideo laudandus est: quia ecõtrario ipse dat munus a corde. Unde dicit: Quoniã non spreuit nec despexit deꝑcationẽ pauperis. Nec solum hoc: sed ⁊ munus a lingua. Unde addit: l ¶ Nec auertit faciẽ suam a me. Sed et tertiuz. s. munus a manu: Vñ dicit: m ¶ Et cũ clamarem ad eum exauduit me: dando quod volebam. n ¶ Apud te laus mea. Sic debet dicere quęlibet fidelis anima. s. incipiens/ pficiens ⁊ perfecta deo: Apud te laus mea. q. d. a te habere desidero vt te possim laudare/ nõ me: Ac si diceret: Domĩe labia mea aperies: ⁊ os meũ annũciabit laudẽ tuã. Vel/ Apud te laus mea: supple sit/ vt eam approbes. Ps. Volũtaria oris ⁊c. o ¶ In ecclesia magna. Tunc enim te laudare potero: ⁊ tibi placebit mea laudatio: si sim merito de ecclesia magna: quã magnã fecisti ⁊ numero ⁊ merito p passionẽ tuã. Eph. v. e. Christ⁹ dilexit ecclesiã: et seipsũ tradidit p ea: vt sãctificaret eã: vt exhiberet ipse sibi gloriosam ecclesiã/ nõ habentẽ maculã neq̃ rugam. Vel/ Apud te est laus mea: non apud me vel meos: id est te solum laudo: non me vel meos. Esa. xij. a. Fortitudo mea et laus mea dominus ⁊c. Vel/ Apud te est laus mea. s. hoc quod in me laudabile est/ apud te est. s. q̃ sum factus ad imaginẽ tuã/ q̃ redẽptus sanguĩe tuo/ q̃ glorificand⁹ misericordia tua. Ideo dicit apl̃s. j. Corinth. j. d. Qui gloriat/ i domino glorietur ⁊c. Ps. Confitebor tibi in ecclesia magna. p ¶ Vota mea reddã. Incipiens reddit votũ abstinentię in pęnitentia: Proficiẽs reddit votũ iusticię in opere charitatis: Perfectus votũ obedientię in religione. Ps. Reddam tibi vota mea q̃ distinxerũt labia mea. Esa. xix. d. Vota dño vouebũt ⁊ solũt. q ¶ In cõspectu timẽtiũ eũ: vt in oñib⁹ honorẽt deus. Matth. v. b. Sic luceat opa vra corã hominib⁹ ⁊c. Ps. Particeps ego sum omniũ timentiũ te ⁊c. r ¶ Edent pauperes. Supra egit de merito fideliũ: Hic agit de eorũ premio. Unde dicit: Edent pauperes: in regno dei/ qui ✠ hic ieiunãt

Ecclesia laudat dei bonitatẽ in trib⁹: cõtra tria mala que faciũt diuites huius mundi

Ps. 40.

Ps. 50.

Ps. 118.

Ps. 76.

Ps. 9.

Ps. 54.

Ps. 65.

Ps. 118.

Ps. 18.

Al. †cãtabo

Al. †magnificate

Ps. 2.

Ps. 47.

Ps. 33.

Quinq̃ notãt de sacramento eucharistie

Tres status filiorũ eccl̃ie

a ĩ mẽdio eccl̃ie laudabo te.
b c d Qui timetis dominũ laudate eum: vniuersum semen ia-
e f g cob glorificate eũ. Timeat
h eum omne semen israel: quo-
i niã nõ spreuit nec despexit
k l m †deꝑcationẽ paupis. Nec auertit faciẽ suã a me: et cũ
n clamarẽ ad eũ exauduit me.
o Apud te laus mea i eccl̃ia ma
p gna: †vota mea reddã i cõ-
q r spectu timẽtiũ eũ. Edẽt pau-

Allegorice deficient in ecclesia vsq; in diem iudicij: in quo pluet dominus illã pluuiã: de qua dicit Ezech.xxxviij.g. Ignẽ & sulphur pluã sup eum & sup exercitũ eius.i. super diabolũ et sequaces eius. Matth.xxviij.d. Ecce ego vobiscũ sum.s.in sacramẽto altaris: omib⁹ diebus vsq; ad cõsummationẽ seculi. Itẽ iõ bñ dicit: Edẽt paupe/res: qz nõ comedũt eũ s pũaliter nisi pauces: id est cõtemptores diuitiarũ & bũiles. Qui eũ plus diligit seculũ q̃ deũ: nõ comedit eũ spiritualiter ad salutẽ: licz comedat eũ sacramẽtaliter ad damnationẽ suaz. Unde dicit Aug⁹. Quid est christũ mãducare? Nõ hoc solũ.s.in sacramẽto corpus ei⁹ accipere (multi eũ indigne accipiũt) sed in ipso manere & habere ĩ se christũ manẽtem: ꝓm q ipsemet dicit: Joh. vj.f. Qui mãducat meã carnẽ et bibit meũ sanguinẽ.s.spũaliter: in me manet & ego in eo. Et beat⁹ Bernũ. dicit: Mãducare spũaliter corpus christi/est passionis & redẽptiõis christi sacra attent⁹ recolligere beneficia: ad sumendũ suauiter in cõscientia: & recolendũ fideliter in memoria. Secũdo ostẽdit q panis iste est reficiẽs: ibi: a Et saturabunt. Pñ. Ex adipe frumenti satiat te. Prouer. xiij.d. Justus comedit & replet animã suã: venter autẽ impiorũ insaturabilis. Esa.lv.a. Comedite bonũ et delectabit ĩ crassitudine anima vestra. Panis eucharistię dicit bonus antonomarice siue bonũ. Tertio ostẽdit q panis iste est iocũdus.i.generat iocunditatẽ: ibi: b Et laudabunt dominũ: gratias agendo. Pñ. Sicut adipe & pinguedine repleat aia mea: & labijs exultatiõis laudabit os meũ. Quarto ostẽdit eũ esse sapidum & dulcissimũ/cum dicit: c Qui requirũt eum: id est iterum quęrũt. Eccli.xxiiij.c. Qui edunt me/adhuc esurient: et qui bibunt me/adhuc sitient. Quinto ostendit q iste panis est pficiens/cum dicit: d Viuent corda eor in seculũ seculi.i.in ęternũ. Joh. vj.e. Si q̃s mãducauerit ex hoc pane viuet in ęternũ. Et bene dicit: Corda eorum.i.comedentiũ hũc cibũ. Corde: id est spiritualiter. Unde dicit Ambrosius: q cibus ille nõ vadit in ventrẽ: sed in mentẽ.

Pñ.147.

Pñ.61.

Moraliter * hic ieiunant: Nõ dicit/quid: sed Lucꝰ.xiiij.d. Beatus q̃ mãducabit panem in regno dei. Pñ. Panem angelorũ manducauit homo. Job. vj.e. Ego sum panis viu⁹. Eccli.xxiiij.c. Qui edunt me adhuc esurient: & qui bibunt me adhuc sitient.

Pñ.77.

Pñ.16. a Et saturabunt: Scõm illud Pñ. Satiabor cũ apparuerit gloria tua. Lucꝰ. vj.d. Beati q̃ nunc esuritis: quia saturabimini.

Est autẽ quadruplex satietas:

quadruplex satietas

Pñ.103. Bonorũ. Pñ. De fructu operum tuorum satiabitur terra id est ecclesia.

Pñ.16. Beato rũ. Pñ. Satiabor cũ apparuerit gloria tua.

Scilz Malorũ. Eccs.v.c. Saturitas diuitis non sinit eũ dormire ꝛc.

Esa.3.b. Damnatorũ. Prouerb.j.d. Fructum adinuentionum suarũ comedent suisq; consilijs saturabunt.

Pñ.85. b Et laudabũt dominũ. Pñ. In secula seculor lauda/bunt te. Non post comestionẽ: sed comedendo laudabunt. Et laudãdo comedent: qz vtrũq; ꝓtinuũ: vtrũq; ęternũ. Aug⁹. in libro de ciuitate dei. Videbim⁹/amabim⁹/laudabim⁹. Videbim⁹ sine fine: amabim⁹ sine fastidio: laudabim⁹ sine fatigatione. Hic anim⁹: ĥ affect⁹: hic act⁹ ĥ finis sine fine. c Qui requirũt eum: hic cordis desiderio & opis exercitio. Vel/Qui requirũt/ibi.i.iterũ quęrunt.i.appetunt. Sicut dicit quidã: Fruunt nec fastidiũt/quo frui magis sitiũt. d Viuẽt corda eorum in seculũ seculi: scz pauperũ: quorũ corpora in isto seculo mortificant. Pñ. Propter te mortificamur tota die. Eccli.xliiij.c. Corpora ipsorum in pace sepulta sunt: & nomen eorum viuet in generatione generationũ. e Reminiscent ꝛc. Supra habiti sunt quattuor fructus passionis christi: Hic autem ostendit quintus/scz conuersio gentiũ: de quo dicit: g Uniuersę fines terrę: id est ecclesia collecta de toto orbe. e Reminiscent/domini p fidẽ/quã prędicabũt apostoli. f Et sic conuertent ad dominũ: p charitatem/diligentes dominũ ex toto corde: et ex tota anima/et ex tota fortitudine: Deut. vj.a. Et sic credentes et diligentes:

Pñ.48.

Moraliter: e Reminiscent ꝛc. vniuersę fines terrę: id est omnes in quibus finita est terra. Non dicit cuius debeamus reminisci: sed debem⁹ reminisci multorum/& propter multa.

Moraliter.

Al. †Cõme morabunt

Multorũ reminisci debemus

e seculum seculi. †Reminiscẽ/f tur & cõuertentur ad domi/g num vniuersę fines terrę.

Peccatorũ
- Preteritorũ: vt doleam⁹. Esa.xxxviij.c. Recogitabo tibi oẽs annos meos ĩ amaritudine aiẽ meę. m⁹. Gen.iij.c. Ipsa cõteret caput tuũ. Et vt eis indignemur. Prouer.xvj.b. Indignatio regis nũcij mortis.
- Futurorũ: vt ea fugiam⁹. Eccli.xxj.a. Quasi a facie colubri fuge peccata.

Bñficiorũ
- Preteritorũ: vt grãs reddam⁹. j. Thessal. v.b. In omib⁹ grãs agẽtes. Judicꝰ.ix.c. Nũc igit si reddidistis vicẽ bñficij ei⁹ q̃ pugnauit ꝓ vob: & aiam suã dedit piculis vt eueret vos ò manu madian: supple remiscimi. Threñ.iij.c. Recordare paupertatꝭ et trãsgressiõis meę: absinthij & fellis.
- Presentiũ: vt ei seruiam⁹. Pñ. Cõfitebik tibi cũ bñfeceris ei. Eccli. vlti.c. Danti mihi sapientiã/dabo gloriã.
- Futurorũ: vt nos ad ea ꝓpem⁹. Matth.xix. b. Quid boni faciã vt vitã ęternã habeã?

Debem⁹ reminisci
- Potestatis domini: vt eũ timeamus. Hiere.x.a. Quis non timebit te o rex gentium ꝛc.
- Sapientię eius: vt erubescam⁹ peccare. Unde versus: Cum quid turpe facis/quod me spectante rubores: Cur spectante deo non magis ipse rubes? Prouerb.xv.a. In omni loco oculi domini contemplantur bonos & malos.
- Misericordię dei/ne despemus. Pñ. Suauis dñs vniuersis et miserationes eius sup omnia opa eius. Et beatus Bernũ. Maior est christi pietas q̃ q̃uis iniquitas. Unde ecclesia cãtat in principio. xl. Tribularer si nescirẽ misericordias tuas domine. Pñ. Misericordias dñi in ęternũ cantabo.
- Mortis icertę: vt oia ꝓtẽnam⁹. Hiero⁹. Facile cõtemnit oia q̃ se sp cogitat morituꝝ. Plato: Sũma philosophia ẽ assidua mortꝭ cogitatio. Eccli. vij.d Fili memorare nouissima tua & ĩ ęternũ ñ peccab⁹.
- Aduersitatis ęternę: ne in p̃senti ꝓsperitate eleuemur. Eccs.xj.d. Si multis annis vixerit homo: & in his omnibus lętatus fuerit: meminisse debet tenebr osi temporis & dierum multorum: qui cum venerint/vanitatis arguentur p̃terita ꝛc.
- Prosperitatis ęternę: ne in p̃senti aduersitate deꝑmamur. Ro. viij.d. Non sunt condignę passiones huius tp̃is ad futurã gloriã q̃ reuelabit ĩ nobis. ij. Corꝭ.iiij.d. Id em q̃d in p̃senti est momẽtaneũ & leue tribulatiõis nr̃ę: supra modũ ĩ sublimitate ęt̃nę gl̃ię pond⁹ opabit ĩ nob. Eccli.xj.c. In die malor ne inemor sis bonor ꝛc. Si bñ remisceret istor: fieret q̃d sequit: f Et cõuertent ad dñm vniuersi fines terrę.i.ex toto verterẽt se ad dñm: vt p̃t eũ alid nõ q̃rerẽt: & eẽnt vniũsi hoies: fines terrę: qz ĩ eis amor ẽtenor finirek & deficeret. Al. sic/vt/fines terrę/dicãt auari/i q̃b⁹ ẽra hĩtat: qz nõ cogitãt nisi de terrenis: de q̃b⁹ Prouer.xvij.d. Oculi stultor ĩ finib⁹ ẽrę. Stultos dicit auaros: Lucꝭ. xij.c. Stulte hac nocte ꝛc. Eccli. xxxiij.a. Quasi q̃ apꝑhẽdit vmbram et pseq̃t ventũ: sic q̃ attẽdit ad visa mẽdacia. Eccs.v.b. Auar⁹ non implebit pecunia. Pñ. Diuitię si affluãt ꝛc. Aggei.j.b.

Pñ.144.

Pñ.88.

In prologo biblie ca.8.

Pñ.61.

Allegorice b ¶ Uniuersę familię gentiũ.i.gentiliũ: a ¶ Adorabũt i ꝓspectu eius.i.coꝝ eo/ꝑ reuerentiã debitã. Eosdem vocat fines terrę/ꝛ familias gentiũ.ſ.gentiles. Sed primũ dicit vniuersaliter:secũdũ ꝓticulariter. Et bñ ꝓiungunt ista tria:Reminiscẽt:ꝓuertent:adorabũt:qꝛ ĩ fide q̃ notat ĩ ꝑmo:ꝛ charitate q̃ notat ĩ secũdo/ debet fieri adoratio. Joh.iiij.c.Ueri adoratores adorabũt patrẽ in ſpũ ꝛ veritate. In ſpũ/fidei:ꝛ ꝓitate charitatis:de q̃ j. Joh.iij.d. Mõ diligam⁹ verbo neq̃ lingua: ſz ope ꝛ veritate. Post oſtẽdit q̃re dñs debeat adorari ſcilicꝫ:

Al. ꝓpatrie
Al. ꝓdiuites
Al. ꝓrocidẽt vniuerſũ

a Et ad̃orabunt in conſpectu
b ei⁹:vniuerſę ꝓfamilię gentiũ.
c Quoniã domini eſt regnuꝫ:
d et ipſe dominabit gentium.
e ¶ Mãducauerũt ꝛ adorauerunt omnes ꝓpingues terrę:
f in cõſpectu eius ꝓcadent omnes qui deſcendũt in terrã.
k
l Et anima mea illi viuet:et
m ſemen meum ſeruiet ipſi. An-
n nũciabit domino generatio
o ventura: ꝛ annũciabunt cęli
p iuſticiã eius:p̃ populo q̃ na-
q ſcet q̃ fecit dominus.
r
s
t
v
x
y

c ¶ Qm̃ dñi eſt regnũ ꝛc̃. Daniel.vij.d. Dedit ei poteſtatem ꝛ honorẽ ꝛ regnũ:ꝛ oes ꝓpli /tribus ꝛ linguę ipi ſeruient. d ¶ Et ideo ipſe dñabit gentiũ: in futuro.ſ.in ęternũ. Unde ſubdit Daniel: Poteſtas eius/poteſtas ętna q̃ nõ auferet:et regnũ eius qd̃ nõ corrũpet. e ¶ Mãducauerũt ꝛc̃. Supra habuimus de ſpũali mãducatiõe euchariſtię: ibi: Edent pauperes ꝛc̃. Hic agit de mãducatiõe ſacramẽtali/q̃ cõis eſt bonis ꝛ mal⁹. Unde dicit: g ¶ Oms pingues terrę.i. ꝛrena diligẽtes/ꝛ ſupbi: e ¶ Mãducauerũt/corp⁹ chriſti ĩ ſacramẽto. f ¶ Et adorauerũt:exterⁿ offerẽdo/ꝛ genua flectẽdo. Sed nec mãducatio eis ꝓfuit:nec adoratio deo placuit. De primo dicit apl̃us.j.Corꝫ.xj.g. Quicũq̃ mãducauerit panẽ vel biberit calicẽ dñi indigne/reus erit corꝑis ꝛ ſanguis dñi. De ſecũdo.ſ.de adoratiõe/ dicit dñs Eſa.j.d. Cũ veniretꝫ ante cõſpectũ meũ:q̃s q̃eſiuit hęc de manib⁹ veſtris vt ambularetis in atrijs meis:ne offeratꝫ vltra ſacrificiũ fruſtra ꝛc̃. Et poſt: Solẽnitates veſtras odiuit aĩa mea:facta ſunt mihi moleſta:laborauí ſuſtinẽs: Et cũ extẽderitis manus veſtras/auertã oculos meos a vobis: ꝛ cum multiplicaueritis orationẽ/nõ exaudiã: Man⁹ em̃ veſtrę plenę ſunt ſanguie. Unde ꝛ addit hic: h ¶ In cõſpectu eius.i.dñi: i ¶ Cadent.i.peccabũt: k ¶ Oms qui deſcẽdũt in terrã: terrena diligẽdo.q.d.eoipſo q̃ tales p̃ſumũt accedere ad ſacramentũ/peccabũt: ita erit de malis dicit chriſt⁹. Sed de me ꝛ de meis q̃ digne ſumunt corꝑus meũ/nõ ita. Sed q̃d: l ¶ Et aĩa mea:ꝛ meoꝝ: m ¶ Illi viuet.i.ꝑ eum. Dei em̃ viuent hic ꝑ gratiã:in futuro ꝑ gloriã. n ¶ Et/ꝑ quia: o ¶ Semẽ meũ.i.fideles/quos ego genui ꝑ fidẽ: p ¶ Seruiet ipſi:amore iuſticię/non timore pęnę. De generatiõe iſta.j. Joh.v.a. Oĩs q̃ credit/ qm̃ ieſus ẽ chriſt⁹: ex deo nat⁹ eſt. De duob⁹.ſ.de generatiõe ꝛ ſeruitio/ Eſa.liij. d. Si poſuerit animã ſuã pro peccato/ videbit ſemẽ longęuũ: Ecce primũ. Et volũtas dñi in manu eius diriget: Ecce ſecũdũ. Et quõ erit hoc/ſubiũgit:ꝓ fiet ꝑ p̃dicationẽ apl̃oꝝ. Unde dicit: q ¶ Annũciabit dño.i.ad honorẽ dñi. r ¶ Generatio ventura.i.illi q̃ regenerãdi ſunt/ꝛ futuri filij dei:beati dicẽt ab apl̃is: ſm illud Matth.xj.a. Pauperes euãgeliçãt: ꝛ beatus q̃ nõ fuerit ſcãdaliçat⁹ in me. Et generationi illi cum generata fuerit/p̃dicabũt apl̃i doctrinã dei: Hoc ẽ qd̃ ſequit: s ¶ Et annũciabũt cęli: b̃ eſt apl̃i: t ¶ Iuſticiã ei⁹.i.dei filiũ: vel mãdata dei ꝑ q̃ iuſte viuit: v ¶ Ꝑpl̃o q̃ naſcet: vt dictũ eſt. x ¶ Quẽ fecit dñs.i.creauit/ ex nihilo:ſz chriſtus refecit eũ.i.recreauit eũ:nõ de nihilo:ſz ſanguie ꝓpo. Unde dicit beat⁹ Bern̄. Memẽto hõ te/ꝛ ſi d̃ nihilo factũ:nõ tñ d̃ nihilo redẽptũ.j.Corꝫ.vj.d.Empti eſtis pręcio magno.

Moraliter. * Qui mercedes cõgregauit/ miſit eas in ſaccũ ꝓtuſum. Et per familias gentiũ/ſignificent diuerſa genera pctõꝝ carnaliũ:q̃ faciũt hoies gẽtilẽ.i.irrationalẽ. Eſt q̃ ſenſus:Si auari ꝛ luxurioſi reminiſcant illa q̃ p̃dixim⁹: auari cõuertent ad dñm relicto amore terrenoꝝ: ꝛ luxurioſi diuerſis generib⁹ luxurię ſeruiẽtes/relictis peccatis/ſoli deo ſeruient. Hoc eſt qd̃ dicit: a ¶ Et adorabũt in ꝓſpectu ei⁹/dei.ſ. b ¶ Uniuerſę familię gentiũ. Zach.xij.d. Plãgent ꝛrę:familię ꝛ familię ſeorſũ. Quare: Quia ꝛ ſibi ſeruiẽtes remunerat:ꝛ ſeruiẽtes peccatis cõdẽnabit. Unde ſequit: c ¶ Qm̃ dñi eſt regnũ:qd̃.ſ. ꝑmiſit ſanctis. Matth.v.a. Beati pauperes ſpũ:qm̃ ipſoꝝ eſt regnũ cęloꝝ. Et Eccli.xxiij.d. Glia magna ẽ ſequi dñm:lõgitudo em̃ dieꝝ aſſumet ab eo. d ¶ Et ipſe dñabit gentiũ.i. gentiliter viuẽtiũ.i.ſe dñm oſtẽdet. Retrudet em̃ eos ĩ infernũ. Unde Zach.ix.c. Poteſtas ei⁹ a mari vſq̃ ad mare: ꝛ a fluminibus vſq̃ ad fines terrę.ſ.a mari hui⁹mũdi vſq̃ ad amaritudinẽ inferni: vt eos q̃ in iſto mari ſe ſ̃mergũt: in illo mari ꝓijciat: et a flumib⁹ delitiaꝝ vſq̃ ad fines ꝛrę.i. vſq̃ ĩ infernũ:qꝛ q̃ nolũt b̃ ponere finẽ terrę.i.terrenitati ſuę:ibi inuenient finẽ terrę velint nolint:qꝛ de ꝛra trãſibũt ad ignẽ. Unde Deut.xxxij.c. Ignis ſuccẽſus ẽ in furore meo:ꝛ ardebit vſq̃ ad iferni nouiſſima:deuorabitq̃ terrã.i.terrenos:cũ germie ſuo.i. cũ omib⁹ ſequacib⁹ eoꝝ. Uel terrã vocat cupiditatẽ: germen/ vitia alia q̃ ex cupiditate ꝓcedũt: ſm illud.j.Timoth.vj.b. Radix oĩm maloꝝ cupiditas. Et b̃ eſt qd̃ ſequit. e ¶ Mãducauerũt ꝛ adorauerũt oes pingues terrę. Mãducauerũt ſeruiẽtes gulę:ꝛ adorauerũt ventrẽ ſuũ. Phil.iij.d. Quoꝝ de⁹ vẽter ẽ. Daniel.xiij. Mõne tibi videt bel eſſe viuẽs de⁹:nõne vides quãta comedat ꝛ bibat q̃tidie: Et ait daniel: Ille eſt itrinſec⁹ lute⁹:forinſec⁹ ęre⁹. Uel ꝑ mãducauerũt/ſignificat pctm̃ gulę:ꝑ adorauerunt/pctm̃ luxurię: qd̃ ex gula ſequit. Ps. Initiati ſt belphegor:ꝛ ꝓid ẽ comedert ſacrificia mortuoꝝ. Hiero⁹. Uẽter ꝛ genitalia vicina ſũt ꝛc̃. Ul ꝑ mãducauerũt/ꝓcupiſcẽtia carnis ꝛ voluptas itelligat:ꝑ adorauert/ pctm̃ cupiditatis:qd̃ ſilr̃ ſequit ex illo. Prouer.xxx.b. Duę ſũt ſãguiſuge filię ꝛc̃. Et ſic ꝑ adorauerũt/tria pctã intelligũt.ſ.gula/luxuria/auaricia:qꝛ iſta tria ĩ ſacra ſcꝑtura idola tria vocãt. De gula dictũ ẽ: Quoꝝ de⁹ venꝛ ẽ. De luxuria dr̃ ĩ Ps. Et initiati ſt belphegor. De auaricia. Eph.v.b. dr̃ qd̃ ẽ idoloꝝ ſuit⁹. Et b̃ faciũt g ¶ Oes pigues ꝛrę.i. diuites: ĩ qb⁹ illa tria vitia regnãt. Et q̃d ſequit: h ¶ In ꝓſpectu ei⁹ cadẽt oes q̃ deſcẽdũt ĩ ꝛraz. In ꝓſpectu.i.a ꝓſpectu ei⁹ ꝛribili ĩ die iudicij. i ¶ Cadẽt:i iferno. k ¶ Oes q̃ deſcẽdũt ĩ ꝛrã.i.q̃ i ꝛrenis ponũt coꝝ ſuũ ꝛ amorẽ/quẽ ĩ cęleſtib⁹ ſolũ ponere deberẽt. Unde d̃ talib⁹ dr̃ Apoc.vj.d.ꝓ reges ꝛrę ꝛ ꝓncipes ꝛ tribuni ꝛ diuites ꝛ fortes/Ecce pigues ꝛrę:dicẽt mõtib⁹ ꝛ petris:cadite ſup nos ꝛ abſcõdite nos a facie ſedẽtꝫ ſup thronũ:ꝛ ab ira agni:qm̃ venit dies magn⁹ irę ipſoꝝ:ꝛ q̃ſ poterit ſtare:q.d.null⁹. Ps. Deieciſti eos dũ alleuarent. Sz In ꝓſpectu ei⁹ cadẽt oes q̃ deſcẽdũt ĩ terrã:nõ dicit in ꝛra:qꝛ boni deſcẽdũt in ꝛra ꝑ hũilitatẽ: vt aſcendãt in cęlũ. Lucꝫ.xiiij.c. Qui ſe hũiliat exaltabit. Uel de talib⁹ dr̃ q̃ ĩ p̃ſẽti cadũt ĩ ꝓſpectu ei⁹:qꝛ pctõres ꝛ viles ſt coꝝ dño:licꝫ alti ꝛ honorabiles ſint coꝝ mũdo. Lucꝫ.xvj.d. Uos eſtꝫ q̃ iuſtificatꝫ vos coꝝ hoib⁹: de⁹ aũt nouit corda vꝛa:qꝛ qd̃ hoib⁹ altũ ẽ/abominatio ẽ apd̃ deũ. Illi ita cadẽt: Sz l ¶ Aĩa mea illi viuet: dicẽ vir iuſt⁹.i.ſtabit ĩ gꝛa/q̃ ẽ vita aĩę: ita q̃ nõ cadet ꝑ mortẽ pcti. Illi.i.ad honorẽ ei⁹. Ps. Fortitudinẽ meã ad te cuſtodiã. Ro.xiiij.a. Tu q̃s es q̃ iudicas alienũ ſuũ: q.d.nõ tuũ: ſed dei. Et addit: Suo dño ſtat aut cadit: Stabit aũt: Potẽs eſt em̃ de⁹ ſtatuere illũ. Phil.j.c. Mihi viuere chriſt⁹ ẽ: ꝛ mori lucrũ. n ¶ Et ſemẽ meũ ſeruiet ipſi.i. imitatores mei. Et q̃ſi q̃ſ q̃reret: Habeb̃ ne imitatores: Sb̃dit: ita:qꝛ/ q ¶ Annũciabit dño.i.ad honorẽ dñi: r ¶ Generatio ventura.i.regeneratio q̃ in corꝑe ꝛ aĩa regenerabimur accipiẽtes ſtolã glię: De q̃ generatiõe Matth.xix.d. Cũ ſederit filij hois ĩ ſede maieſtatꝫ ſuę:ſedebitꝫ ꝛ vos ſup ſedes iudicãtes duodecim trib⁹ iſrl̃.q.d. vir iuſt⁹:multos habebo imitatores:qꝛ nũciata illa futura regeneratiõe/naſcẽt mlti ĩ p̃ſti ꝑ gꝛaz. Nec ſolũ illa glia annũciabit vt alliciãt ad bonũ:ſz ꝛ futura pęna nũciabit eis vt retrahãt a malo. Unde ſubdit/ s ¶ Et annũciabũt cęli.i.cęleſtes viri. t ¶ Iuſticiã eius:q̃ malos puniet. v ¶ Ꝑpl̃o:illi. x ¶ Qui naſcet:ꝑ gꝛaz. y ¶ Quẽ

Pbil.5.d.
Ps.105.
Pbil.5.d.
Ps.105.
Ps.72.
Ps.58.

* fecit dñs

* fecit dñs: qz totũ est opus dei. Jacob.j.c. Volũtarie.i.ex pura sua benignitate/genuit nos: vt sim⁹ initiũ aliqd̃ creaturę eius. Titũ.iij.b. Nõ ex operib⁹ iusticię quę fecimus nos: sed ꝓm suã misericordiã saluos nos fecit. ¶Expo. Pſ.XXII.

Domin⁹ regit me ꝛc̃. Titul⁹. Psalmus dauid.

Titul⁹ patet. Supra egit d̃ passiõe christi ꝛ de fructibus eius: Hic autẽ adhuc prosequit fructũ eius: q̃ ẽ liberatio a captiuitate babylonis.i.a peccato. Et hęc facta est ꝑ passionẽ dñi: ꝑ quã data est nobis libertas redeũdi ad supernã hierusalẽ: Ad quã reuertimur per decem dietas/quas in hoc psalmo describit ꝓpheta. In ꝓncipio ergo huius psalmi dicit vir iustus se habere christum ducẽ ad redeũdũ in cęlestem hierusalẽ: de qua loquit in fine psalmi/cũ dicit: Vt inhabitẽ in domo dñi ꝛc̃. Et a ꝓncipio vsq̃ ad finem describit illas decẽ dietas siue gratias: ꝑ quas nos reducit ductor noster christus. Et ꝓm illas decem distinguit psalmus iste in decẽ partes: exceptis ꝓncipio ꝛ fine psalmi. Dicit ergo vir iustus: a ¶Domin⁹/christus: b Regit me: redeũtẽ d̃ captiuitate babylonica: id est de pctõ. Regit/vt dux viatorem/ne deuiet: vt lux in tenebris ambulantẽ/ne exorbitet: vt pastor gregẽ/ne a lupis pereat. De primo Sap.x.b. Justũ deduxit dñs ꝑ vias rectas. Joh.viij.b. Qui sequit me ꝛc̃. Hiere.xvij.c. Nõ sum turbat⁹ te pastorẽ sequẽs. De secũdo Joh.viij.b. Ego sum lux mũdi. De tertio Joh.x.b. Ego sum pastor bon⁹: bon⁹ pastor aiaz suã dat pro ouib⁹ suis. Vel/Dñs regit me: vt nauẽ: vt regnũ: vt exercitũ. De naue Jaco.iij.a. Ecce naues cũ magnę sint ꝛ a ventis validis minenꝫ: circũferunꝫ a modico gubernaculo vbi impetus ducẽtis voluerit. De regno. Pſ. Regnũ tuũ/regnum omniũ sęculoꝝ. Joh.xviij.g. Regnũ meũ nõ est de hac mũdo. De exercitu: Esa.vj b. Dñm exercituũ vidi oculis meis. Job vij.a. Militia ẽ vita hois sup terraz. Itẽ/Regit me: vt cęcũ. Job.xxix.c. Oculⁿ fui cęco: dicẽ christ⁹. Itẽ/Regit me: vt equũ freno/ꝛ stimulo. Freno/ne oberrẽ. Eccli.xxviij.d. Facito frenos ori tuo rectos. Stimulo/ne obdormiã. ij. Cor. xij.b. Dat⁹ est mihi stimul⁹ ꝛc̃. Eccli.xxxviij.c. Qui tenet aratrũ: et q̃ gloriat in iaculo/stimulo boues agitat. Itẽ/Regit me: vt scholas. Pſ. Qui sedes sup cherubin.i.plenitudinẽ scię. Et alibi. Qui regis isrl̃ intẽde. Alia lra: Dñs pascit me/corpe ꝛ sanguie suo. Joh.vj.f. Caro mea vere est cib⁹. Pſ. Edent paupes ꝛ saturabũt. Itẽ/pascit me: scia ꝛ doctrina. Hiere. iij.e. Dabo vob pastores iuxta cor meũ: ꝛ pascent vos sciẽtia ꝛ doctrina. Itẽ/pascit me: gra. Matth.v.a. Beati qui esuriũt ꝛ sitiũt iusticiã ꝛc̃. Itẽ/pascit me: gria. Lucl.xxij.c. Et ego dispono vobis ꝛc̃. Et ex quo talẽ rectorẽ habeo: c ¶Nihil mihi deerit/in via. Augustin⁹. Quid ei deesse potest: q̃ omnia habentem habet? Aug⁹. Pascit contemnentem se: et nõ pascet sequẽtem se? Lucl.xxij.d. Qñ misi vos sine sacculo ꝛc̃. Et qz nihil deest illi q̃ habet christũ/q̃ est panis angeloꝝ: dei virtus ꝛ dei sapiẽtia: et q̃ est oia in omnib⁹. j. Cor.xv.d. Et q̃ sibi nihil deerit: probat ꝑ inductionẽ illoꝝ decẽ/q̃ sunt necessaria viatori. Videam⁹ ergo primo quę sint illa: ꝛ postmodũ sufficientiã videbimus ipsorum. Prima gratia est cognitio sacrę scripture: de qua dicit: d ¶In loco pascue: id est sacrę scripturę: e ¶Ibi me collocauit. Dicit aũt sacra scriptura pascua: quia ibi cibus spiritualis inuenit: scz verbum dei: de quo Deut.viij.a. Non in solo pane viuit homo: sed in omni verbo quod ꝓcedit de ore dei. Ezech.iij.a. Cibauit me volumine illo. Esa.v.d. Pascent agni iuxta ordinẽ suũ: et deserta in vbertatem versa aduenę comedent. Deserta sunt sacrę scripturę: q̃ in multis locis steriles ꝛ aridę videnꝫ: sed in vbertatem vertunꝫ/quãdo fideliter exponunꝫ. Et tunc aduenę: id est gentiles conuersi: sicut in principio ecclesię fuit: vel peccatores qui modo conuertunꝫ: comedũt ꝑ intelligentiã / et ad nutrimentũ cõuertunt ꝑ operationem illa deserta sic in vbertatẽ versa. In pascua autem sacrę scripturę/sunt quattuor expositiões/q̃ſi quattuor diuersa fercula. Primũ est expositio litteralis. Secundũ/expositio allegorica. Tertium/moralis. Quartũ anagogica. Primũ est quasi panis hordeaceꝰ. Secũdũ/quasi siligineus. Tertiũ/quasi triticeus. Quartũ/quasi similagineus. In hac autem pascua collocat a deo: qui in sacra scptura ordinate studet: Collocare enim ordinẽ notat. Qd̃ non faciũt mlti: qui modo in hoc libro/ mõ in illo student: et sic nihil pfecte intelligunt/ nec pascuntur in sacra scriptura: sed magis tędio afficiunt. De talibus potest intelligi qd̃ dicit Job.viij.c. Super aceruum petrarũ radices eius densabunt. Radices studentis/cogitationes ꝛ affectiões: q̃ quãdo non studet ordinate/sup aceruũ petraꝝ iaciunt/ꝛ nõ i loco pascuę collocant. Et ibi densant.i. fiũt grossę ꝛ rudes: ꝛ nõ transeũt ad subtilẽ intellectũ. Ezech. xxxiiij.d. In pascuis vberrimis pascam eos. Sed qz qui bñ vult pasci in sacra scptura/ꝛ eam intelligere: oportet q̃ fidem habeat: qz sic dr̃ Esa.vij.b. ꝓm aliã trãslationẽ: Nisi credideritis non intelligetis: Ideo necessaria est/secunda gratia quę est baptismi regeneratio: quę est ianua fidei: de qua dicit: f ¶Super aquam refectiõis: id est baptismũ: g ¶Educauit me: spiritualiter. Et dicit baptismus aqua: quia ad litterã in aqua fit. Sed aqua refectiõis duobus modis: qz reficere est reformare: Et reficere est satiare. Baptismus reficit: id est reformat in homie/similitudinẽ dei/ quã diabolus deformauerat ꝑ peccatũ. Esa.j.e. Lauamĩ/ mũdi estote. Glo. Lauamĩ aqua baptismi. Zach.xiij.a. Erit fõs patẽs domui dauid in ablutionẽ pctõris ꝛ menstruatę. Iterũ baptismus reficit: id est satiat: qz in baptismo dat spũsanctus/qui replet ꝛ satiat. Qz detur spũsanctus in baptismo/habet Matth. iij.c. Ipse baptiçabit vos in spũsancto. Qz spũsanctus repleat/dicit Act.ij.a. Repleti sunt omnes spiritusancto. De hac duplici refectione/habet Act.ij.k.q̃ petrus dixit: Pęnitentiã agite/ꝛ baptiçet vnusquisq̃ vestrũ in nomine iesu christi in remissionem peccatorũ: et accipietis donum spiritus scti. In remissionẽ: Ecce primũ. Accipiet ꝛc̃. Ecce secũdũ. Sup hanc ergo aquã refectionis/dicit iust⁹: educauit me: sicut puerũ fidei nutrimẽto. q. d. recepto sacramento baptismi/q̃ſi fũdamẽto: paulatim alia sacramẽta recepi quę nutriũt aiam. Abacuk.ij.a. Qui incredulus est/non erit anima eiⁿ recta i semetipso: iust⁹ aũt i fide sua viuet. Ezech.xlvij.a. Aquę descẽdebãt ad latⁿ tẽpli dextrũ. Et post subiũgit: Omis aia viuẽs ad quã puenerit torrẽs iste / viuet. Et ideo bñ dicit q̃ sup hãc aquã educauit me/dñs. Piscis in aq̃ nascit et nutrit: ꝛ sine ea morit: Sic nos i aqua baptismi nascimur: in aqua doctrinę nutrimur: et sine ea morimur. Eccli.xv.a. Aq̃ sapiẽtię ꝛc̃. Esa. xij.a. Haurietis i gaudio aquas ꝛc̃. Hęc aq̃ fiet fons aquę viuę saliẽtis i vitã ęternã: Job.iiij.b. Sed mirũ ẽ q̃ nos sum⁹ sup hãc aquã: nec reficimur. Nñ recte significamur ꝑ vaccas fedas exuntes a flumie: Gen.xlj.a. Tertia gra est oĩmoda ꝓuersio ad deũ: vt nihil ꝓter eũ ꝗrat hõ: De q̃ addit: h ¶Animã meã cõuertit/ad se: vt mũdanis reb⁹ nõ inhiet vel intẽdat/quo min⁹ ad eum libere currere possit. Joel.ij.c. Cõuertimini ad me in toto corde vro. Sic ꝓuertat dominus apostolum q̃ dicebat Heb.xiij.c. Non habemus hic manentem ciuitatem: sed futuram inquirimus. Et Phil.iij.b. Omnia arbitratus sum vt stercora/ vt christum lucrifacerem. Propter hoc dicit petrus.j. Pet.ij.b. Obsecro vos tanq̃ aduenas ꝛ pereginos abstinere vos a carnalibus desideriis. Aduenę enim ꝛ peregrini in via qua peregrinantur multas vident pulchras villas/ et amęna loca: Sed ipsi non detinentur ibi: quia cor eorum totum versum est ad patriam suam: ad quam festinant reuerti. Sic licz videamus hic aliquas falsas amęnitates: debemus omnia pertrãsire et tendere ad patriã cęlestem sicut peregrini. Osee.xi.c. Cõuersum est cor meum in me. Quarta gratia quã facit dñs viro iusto est/q̃ ducit eum ꝑ compendiũ cõsiliorũ. Unde subdit:

Psalmus dauid.
a Dominus regit (XXII.
b me ꝛ nihil mihi deerit: i
c loco pascuę ibi mẽ collocauit. Sup aquã refectõis edũ
d e f g cauit me: ãiam meã cõuertit.

Alt. ꝓpsat. de cõsil. 2. in calice.

Qualiter regat dominus

Pſ.144.

Pſ.98.
Pſ.79.
Pſ.21.

Decẽ gratie necessarie viatori